

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №34

Стенограма пленарного засідання
15 липня 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №34

Стенограма пленарного засідання

15 липня 2020 року

Редакційне управління

Головного управління документального забезпечення

Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання тридцять четверте
(Середа, 15 липня 2020 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	5
Прийняття Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Директора Державного бюро розслідувань»	15
Відхилення проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі»	21
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України, Закону України «Про статус народного депутата України», Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо підстав відсутності народних депутатів України на пленарних засіданнях Верховної Ради України та засіданнях комітетів Верховної Ради України»	27
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до статті 34 Закону України «Про статус народного депутата України»	33
Прийняття Постанови «Про календарний план проведення четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	39
Заяви фракцій:	
«Європейська солідарність»	40
«Батьківщина»	41

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів:	
«Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо графіка проведення пленарних засідань»	42
«Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення у відповідність положень бюджетного законодавства у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи»	47
Прийняття Постанови «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році (25 жовтня 2020 року)»	53
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про медіацію»	60
Внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо запровадження електронної форми виконавчого документа	67

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ ЧЕТВЕРТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
15 липня 2020 року, 10 година 7 хвилин*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації!

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до реєстрації, займіть свої місця. Готові реєструватися? Як завжди, нагадувати, так? Реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки, першої зліва (*Шум у залі*). Ні, це порада дружня. Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвався 241 народний депутат України. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, будь ласка, хвилину тиші. Сьогодні Україна відзначає День українського миротворця. Думаю, що нам варто подякувати всім тим, хто допомагав наводити лад та мир у багатьох гарячих точках нашого світу. На жаль, нині ми також маємо таку гарячу точку – це війна на сході нашої держави. Сподіваюся, що всіма можливими шляхами ми зможемо досягти миру, перемоги, того, щоб Україна знову була єдиною, непорушною і ніхто не зазіхав на наші кордони. Дякую (*Оплески*).

Шановні колеги, переходимо до роботи. Відповідно до статті 25 Регламенту у середу ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів з внесенням пропозицій, заяв та повідомлень. Прошу записатися на виступи народних депутатів України.

Юрчишин Ярослав Романович. Соломія Анатоліївна?

ЮРЧИШИН Я.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна. Знову без маски.

БОБРОВСЬКА С.А., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Доброго ранку, шановні колеги! Не знаю, як ви, але рекомендую спостерігати за тим, що робилося учора і відбувається сьогодні в Білорусі.

За всіма масовими, такими спорадичними протестами, що набирають обертів, які є такими початками, тією ранньою весною мати можливість виходити на вулиці і своє право голосу.

Якщо ви бачили, учора близько 240 людей було затримано і посаджено до СІЗО. Людей, дівчат, хлопців, журналістів декількох видань, було затримано. Били, як і били нас, зокрема, в 2014 році. Мені дуже хотілося, щоб і український парламент, і Українська держава у своїй системній політиці все-таки висловила підтримку всім тим, хто вчора не побоявся і висловив своє слово незгоди і протесту проти того, що відбувається в Білорусі.

Ви добре пам'ятаєте, що вже зовсім скоро, 9 серпня, у Білорусі відбудуться президентські вибори. Знаєте, напевно, немає нічого злого й поганого в тому, що стільки часу, а це вже 26 років, а може бути і 31, Президент є на своїй посаді. Ми бачимо позитивний приклад в Німеччині. Проте є одна різниця між цими двома країнами. Вибори в Німеччині відбуваються демократично, прозоро, зрозуміло, з правом людей на мирний протест, на право обрання і бути обраним. Але це точно, на жаль, не про наших сусідів.

Мені дуже хотілося б ще раз підтримати всіх тих, хто вчора вийшов, і сказати, що українці пам'ятають, як не один рік ви ставали і на наш бік, як у 2013 році попри весь шалений спротив вашої системи ви їхали до Києва на Майдан, щоб підтримати нас.

Ми добре розуміємо і бачимо, як держава Білорусь чинить по відношенню до держави Україна, а це фактично непідтримання жодної позиції на міжнародних майданчиках. Нам дуже прикро, що ця комунікація є доволі дивною і незрозумілою, і немає підтримки з білоруської сторони. Але попри все мені хотілося б, щоб громадянське суспільство Білорусі, яке зароджується, яке не побоялося вчора вийти на вулиці, знало, що Українська держава на їхньому боці, і найважливіше – живе Білорусь!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тимошенко Юлія Володимирівна, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Хочу звернутися до всіх людей, які дивляться і слухають канал «Рада». Учора у Верховній Раді був прийнятий черговий закон, який чітко спрямований проти української нації, – це закон про гральний бізнес. Причому був проголосований силами фракції «Слуга народу», був проголосований практично в позачерговому режимі за дорученням, за тиском, за вказівкою Президента України.

Я можу сказати абсолютно точно, що цей закон був проведений під тиском внутрішньої та зовнішньої кримінальної мафії, яка побачила, що може з українців ще зідрати останню шкуру і забрати останні копійки з кишень усіх верств населення, українських родин.

Знаєте, що дістає до самого серця? У той час, коли на фронті гинуть наші герої: троє загинуло, семеро поранено, – коли іде війна, у цьому залі відбувається нахабний дерибан того, що ще залишилося в Україні. Спочатку під час коронавірусу вночі дерибанили землю, і всі були єдині в цьому, хто представляє більшість у залі, а тепер уже добралися безпосередньо до кишень українських громадян. Аморальність, нахабність, лобізм, корупція – ось ознака сьогоденної влади. Усе це, на жаль, відбувається напередодні святкування 30-річчя проголошення Декларації про державний суверенітет України.

Зараз у цьому залі буде розгортатися нова епопея – вони хочуть сьогодні антиконституційно постановою Верховної Ради знищити 490 районів в Україні та замінити їх на 133. Ви розумієте, що це хаос і безлад найвищого рівня? Це, по суті, згорання поселенської мережі в Україні, це реально позбавлення людей права жити. Це те, що диктується ззовні, те, що порушує суверенітет України, те, що призведе Україну до хаосу й ліквідації.

Тому я хочу чітко заявити, що наша команда не допустить цього хаосу, який ви хочете нав'язати країні. Якщо буде проголосовано антиконституційне рішення про ліквідацію 490 районів у країні, ми звернемося до Конституційного Суду і отримаємо рішення. Ми не дамо вам руйнувати Україну, тимчасові, абсолютно бездарні депутати на чолі з вашим бездарним Президентом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Констанкевич Ірина Мирославівна, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Я хочу задекларувати позицію депутатської групи «Партія «За майбутнє» щодо того, що зараз спостерігаються тривожні й небезпечні тенденції перегляду освітнього законодавства.

Хочу нагадати тим депутатам, які вперше в українському парламенті, що в 2017 році було прийнято Закон України «Про освіту», який народжувався в дуже непростих умовах, але впродовж тривалого часу були означені найголовніші, базові позиції, що уможливили імплементацію вітчизняного освітнього законодавства і освітнього простору із європейською освітою. Головні принципи, які були закладені до Закону «Про освіту», стосувалися того, що українська освіта має бути визнана у світі, повинна відповідати найсучаснішим запитам науки й освіти і бути країноцентричною.

Хочу нагадати молодим депутатам, що базовими для формування нового українського середовища є поняття української мови як державної. Нагадую ще

одну важливу тезу, яка далі мені допоможе розгорнути, чому українська мова як мова державної освіти має бути єдиною.

Президент Зеленський, коли балотувався на пост Президента, наголошував, що треба зшити країну, нам демонстрували «зелену Україну» і показували, що не буде тих факторів, чинників, які роз'єднують наше суспільство. Але ми наразі бачимо, що повернення до перегляду, ревізії освітнього законодавства, – це спроба роз'єднати те, що вже існує, те, що вже визнане.

Тому я від групи «Партія «За майбутнє» закликаю припинити будь-які спроби спекулювати на освітньому законодавстві, на тому, що вже визначено, що українська мова має бути в українських школах, що це єдина мова державної освіти.

Мова й освіта – це дві головні сфери для формування нашої державної ідентичності, нашої національної безпеки і суверенітету, це інтелектуальний портрет держави, народу і нації.

Шановне товариство, якщо ми відповідальні за майбутнє, то ми за українську мову як мову освіти. Хочу нагадати, як сказала колись героїня п'єси «Мина Мазайло» одну страшну річ: «лучше быть изнасилованной, чем украинизированной». То тому, шановні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народна депутатка Зінкевич Яна Вадимівна. Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово пану Синютці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, народний депутате Синютка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Шановний український народе! Без державного статусу української мови немає Української держави і немає майбутнього української нації. Чому ж тоді сьогодні ми знову порушуємо питання української мови? Тому що Росія і її п'ята політична колона в Україні прагне повернути нас в часи Валуєвського циркуляру і Емського указу, тоді, коли імперія чітко говорила, що української мови не було, немає і не може бути. Але українська мова пройшла тисячоліття, отримала нове дихання, коли під час роботи п'ятого Президента України Петра Порошенка вона освоїла нові сфери життя, укріпилася серед українців. Наша мова обов'язково буде жити.

Усім ворогам української мови я хочу сказати: не ви, а український народ зробив свій вибір. І від Львова, який завжди був і залишається форпостом від русифікації по обидва береги Дніпра, використання української мови зростає. В Одесі минулого року 83 відсотки батьків віддали своїх дітей до першого класу у школи з українською мовою навчання. На Харківщині понад 70 відсотків навчаються українською мовою. Це ще раз свідчить, що від Львова і до Донбасу проблем в людей з використанням української мови немає. Так само проблемою не стало введення додаткових квот – підтримка українського книговидавництва і українського кінематографа. Ці рішення сьогодні підтримуються більшістю громадян, і це видно зі всіх соціопитувань.

Але чому ж тоді знову відбувається боротьба за українську мову? Тому що Росія далі продовжує колоніальний наступ. Ті, які колись знищували Василя Стуса, ті, які хотіли, щоб забули петлюрівське начало Володимира Сосюри, знову хочуть нас повергнути в протистояння, знову хочуть зробити розкол перед місцевими виборами.

Я хотів би сьогодні звернутися особливо до «Слуг народу», до тих, які чітко заявили уже свою позицію по відношенню до української мови, і до тих, які сьогодні сумніваються: не бійтеся, станьте на бік української мови, українського народу. Тому що зелений колір, який змішується з червоним, стає коричневим, і ця «коричнева чума» буде полонити наші мізки. Станьте на бік української мови, і ми разом переможемо манкуртів і яничарів, і ми разом відвоюємо українську державність і українську мову.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Рудик Сергій Ярославович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

Шановні колеги, будь ласка, звільніть прохід для того, щоб люди, які ідуть на трибуну, могли вільно до неї діставатися.

РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, вас мало в залі, але я знаю, вас буде багато, коли ми перейдемо до розгляду питання районування. У додатку до розгляду цього питання ви не знайдете величезної кількості міст, які мали б за всіма законами логіки бути центрами новостворених районів. Там не буде міст, що мають тисячолітню історію, які за всіма ознаками і методикою, що пропонувало Міністерство розвитку громад та територій, мали б бути такими районними центрами, які пройшли децентралізацію серед перших. Але виявляється, для нинішньої влади це не аргумент. Там буде безліч інших підстав, чому вони мали б там бути, але їх там немає.

Сьогодні в місті Смілі о 10 годині перекривається одна з магістральних вулиць дороги державного значення. Я розумію, малоймовірно, що це щось змінить у думці більшості щодо існування чи неіснування Смілянського району. Але це крик душі людей, які вважають, що Сміла може і мала б бути центром

Смілянського району. У цьому списку не буде Василькова, відповідно і Васильківського району, там не буде Вишгородського, Броварського районів. Там не буде Хотина – міста з тисячолітньою історією (вдумайтеся!), яке 200 років було центром промисловості всієї Буковини і Бессарабії, не має права на свій район, набути те, щоб бути центром району. Це єдиний приклад, де люди 14 діб перекривали трасу державного значення, яка веде на Чернівці, де люди виявили неймовірну громадянську позицію. І вони праві, бо, крім методики... Це однозначно плюс. Крім того, вони перші в Чернівецькій області створили три ОТГ, коли сусідній район, який зараз буде визнаний центром за варіантом «слуг народу», не створив жодної. Це той район, який всіма своїми силами показує, що в людей є громадянська позиція, але ви його не побачите в цьому списку.

Мені сказали, що, можливо, це питання знімуть, тому що може не вистачити голосів. Дуже хотілося б, щоб сьогодні не стало голосів за це питання. Хоча я переконаний, що є люди, які будуть «за», тому що чийсь інтереси, пропозиції якихось удільних феодалів, князьків, як хочете їх називайте, врахували. А методика їм до лампочки, на жаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бондар Михайло Леонтійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Будь ласка, передайте слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Учора я була абсолютно шокована звісткою про те, що Державна прикордонна служба України стримується від подальшої участі у проекті підтримки Європейського Союзу в посиленні інтегрованого управління кордонами в Україні.

Питання не лише в тому, що це 55 мільйонів євро прямої безповоротної допомоги Україні, що це можливість отримати найнеобхідніше обладнання для наших кордонів, а в українському бюджеті на це не передбачено коштів. Питання не лише в тому, що це можливість налагодити якісні процедури перетину кордону, які сумісні з країнами Європейського Союзу, а проблема в тому, що, незважаючи на всі заяви і декларації, це продовження тенденції відступу від реальної європейської інтеграції.

Наш уряд витратив реально титанічні зусилля, щоб узгодити цю стратегію інтегрованого управління кордонами всередині країни, щоб вийти на домовленість з Європейським Союзом, щоб отримати зобов'язання ЄС на фінансування

цієї програми. А сьогодні ми бачимо, що ДПСУ стримується від участі у виконанні стратегії. Ця стратегія – це насправді запровадження справжніх європейських стандартів інтегрованого управління кордонами, це безпека і комфорт перетину кордону кожним українським громадянином, це безпека і комфорт кожного українського підприємства, яке працює з країнами Європейського Союзу. Виконання цієї стратегії – це крок назустріч тому, щоб ми наблизилися до стандартів, які функціонують у Шенгенській зоні. Ця стратегія передбачає оптимізацію контрольних процедур на кордоні, можливість оперативного реагування на порушення поза пропускними пунктами, протидію гібридним загрозам і їх попередження, залучення кращих практик на охорону морських кордонів, на рятувальні дії, на активізацію взаємодії з Інтерполом, Європолом, Євроюстом та іншими міжнародними правоохоронними структурами. Виконання цієї стратегії критично важливе в умовах війни з Російською Федерацією. Тоді, коли ми її розробляли, коли ми її ухвалювали, саме Державна прикордонна служба України була тим двигуном, який просував прийняття цієї стратегії і її виконання.

А що ж відбувається зараз? Вони стримуються. Чому? Може, тому що нинішнє керівництво ДПСУ не хоче відкритих, прозорих процедур ЄС з набору технічного персоналу для управління проектом і саме в такий спосіб намагається шантажувати ЄС? Чи може, плани інтеграції є з якимись іншими кордонами, наприклад, з Російською Федерацією?

Я прошу вважати це депутатським запитом до міністра внутрішніх справ, до профільного віце-прем'єра. Прошу розібратися щодо шкоди, яка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Микола Скорик, фракція «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє, шановні колеги, шановні громадяни України! Закінчується останній пленарний тиждень поточної сесії, можна підбити короткі підсумки цієї сесії, і взагалі, як на мене, цієї каденції. Дуже символічно, що це відбувається напередодні святкування 30-річчя прийняття Декларації про державний суверенітет нашої держави, яке ми будемо відзначати завтра.

Це був час, хто пам'ятає, великих сподівань, тому що Україна тоді була найбільшою за територією країною Європи, однією з найбільших за населенням, входила до десятки найсильніших економік Європи. На жаль, за ці часи ми втратили цілі галузі нашої економіки, такі як літакобудування, ракетобудування, суднобудування, автомобілебудування. Ми втратили найбільшу у світі судноплавну компанію «Чорноморське морське пароплавство» і взагалі багато чого.

За останніх шість років ми втратили великі досягнення, але найголовніші – це мир у нашій державі і її територіальну цілісність. У 2019 році, коли чинна влада приходила до влади, то обіцяла й на сході, й на заході об'єднання нашої

держави, обіцяла мир, активізацію та зростання нашої економіки, обіцяла наведення ладу в медичній, в освітній реформах і вирішення багато інших питань.

На сьогодні, що можна казати про цю сесію? Що владі, незважаючи на серйозний опір, насамперед нашої фракції «Опозиційна платформа – За життя», вдалося прийняти абсолютно ганебний закон про обіг сільськогосподарської землі, фактично вкравши її в народу України поза референдумом, поза точкою зору народу України. Влада не зробила нічого для того, щоб скасувати так звану медичну реформу Супрун. І коли Президент говорить про те, що її зупинять, коли міністр охорони здоров'я говорить про те, що її зупинять, натомість Прем'єр-міністр відкрито заявляє, що ми будемо продовжувати цю реформу.

Те, що сьогодні буде відбуватися в цій залі стосовно адміністративно-територіальної реформи, зайвий раз підкреслює, як влада ставиться до своїх громадян. Натомість щоб провести нормальну конституційну реформу, щоб запустити роботу конституційної комісії, щоб провести нормальну адміністративно-територіальну реформу, влада займається фактично шантажем. Тому що цей тиждень – останній тиждень, коли можна оголосити про місцеві вибори, і фактично влада намагається в цей день запровадити величезну адміністративно-територіальну реформу, до якої Україна зовсім не готова. Наближаються місцеві вибори, так чи інакше вони відбудуться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Поляков Антон Едуардович, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги, шановний український парламенте, шановні громадяни! Ви знаєте, у понеділок і вівторок ми бачили, скільки законопроектів ми розглядали в рамках позачергових пленарних засідань. Особливо нас вразило те, що в понеділок на прохання Президента ми зібралися і половина законопроектів, які ми розглядали, були провалені з подачі Офісу Президента. Деякі, що були в порядку денному, взагалі не ставилися на голосування. Серед тих проектів законів, які не ставилися на голосування, хочу нагадати про законопроект [№ 3708](#).

Я про нього нагадую, друзі, тому, що ми, особливо в останні дні нашої роботи, повинні пам'ятати про те, що прийняті нами закони повинні працювати на людей. Люди повинні відчувати, що вони мають у кишенях, який у них соціальний захист, благополуччя. А вони наразі цього не відчувають. Хоча ми оголошували з цієї трибуни про завершення епохи бідності.

Отже, законопроект № 3708, яким мали зняти обмеження при нарахуванні зарплати суддям, депутатам, прокурорам, членам Верховного Суду, Конституційного Суду, чиновникам, членам наглядових рад і таке інше. Комітет, нагадаю, пропонував зняти обмеження по зарплатах з 31 серпня 2020 року.

Отже, ми хочемо нагадати про ці драконівські зарплати, несумісні й алогічні з тими зарплатами, які в середньому є на сьогодні по Україні, що не відповідають потенціалу зростання промисловості, захисту населення. Вважаю, що про це повинні знати люди.

Насамперед хочу сказати про членів наглядових рад. Вдумайтеся, друзі! Іноземці як члени в наглядових радах (мій колега Віктор Бондар з цієї трибуни доповідав) на сьогодні отримують: «Укрпошта» – 4 тисячі доларів на місяць; аеропорт «Бориспіль» – 5 тисяч доларів на місяць; «Укргазбанк» – 7 тисяч доларів на місяць; «Ощадбанк» – 10 тисяч доларів; «Укресімбанк» – 11 тисяч доларів; «Укрзалізниця» – 20 тисяч доларів на місяць, «Приватбанк» – 20 тисяч доларів на місяць; «Нафтогаз України» – 20 тисяч доларів на місяць. Оце та фішка, з якою монобільшість, не навівши порядку із зарплатами членів наглядових рад, на чолі із урядом Шмигала повинна сьогодні йти до виборців і переконувати їх віддати свої голоси за вас. Тому що іноземці в наглядових радах – це ганьба для України, тому що немає українців у наглядових радах іноземних компаній за кордоном: у Франції, Німеччині, в аеропортах, нафтогазових компаніях держави.

Давайте, друзі, наводити лад і не соромитися перед світовим співтовариством.

Ще одне питання: давайте не затягувати, а завершувати питання з Виборчим кодексом, яке ми чекаємо в порядку денному на завтра, друге читання. Ми, голови фракцій і депутатських груп, досягли компромісу з Дмитром Олександровичем Разумковим, і давайте чесно скажемо людям, що хочемо відкрити виборчі списки, а не ще більше їх закрити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Чорний Дмитро Сергійович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександрю Качурі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Качура. Будь ласка. А наступний виступ ваш, то я, мабуть, весь час віддаю вам, так? Будь ласка, відведіть 6 хвилин.

Після цього переходимо до розгляду питань порядку денного, шановні колеги.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Шановні українці! Шановні колеги! До мене як до народного депутата та керівника міжфракційного депутатського об'єднання «Антирейдерська коаліція» звернулися

люди – інвестори житлового комплексу «Міністерський». Ідеться про будинок № 4 по вулиці Кондратюка, 1, що в Оболонському районі міста Києва. Вони просять, щоб ми як народні депутати і правоохоронні органи захистили їх від колишнього директора Семенкової Тетяни Вікторівни, колишнього заступника директора з юридичних питань Степанова Дениса Петровича та міноритарія, тобто власника цієї компанії Даріуша Шиманські.

Фактично з 2018 року був розпочатий проект будівництва цього житлового комплексу, але вже майже п'ять років як інвестори не можуть отримати своїх квартир, а це близько 200 сімей, які в цілому проінвестували на будівництво житлового комплексу 250 мільйонів гривень.

У чому проблема? Керівник цієї компанії, яка була незаконно призначена міноритарним акціонером, захопила владу в цьому підприємстві (я зараз кажу про Семенкову Тетяну), протягом усіх цих років цілеспрямовано виводила кошти з цієї компанії, розбазарювала майно, яке належить компанії, не допускала генерального підрядника до проведення робіт, а це товариство з обмеженою відповідальністю «БудАкс», останні два роки, незважаючи на рішення судів. Зокрема, варто зазначити рішення Шевченківського районного суду, яким було заборонено відчуження будь-якого майна в інтересах третіх осіб.

Що зараз відбувається? Нам вдалося переконати українського акціонера, тому що іноземних інвесторів ми завжди захищаємо. Але в даному разі іноземний інвестор виявився звичайним шахраєм, який зробив усе, щоб компанія збанкрутувала, щоб власники квартир, які вклали останні гроші, а це 200 сімей, не отримали свого житла, його метою було вивести кошти на іноземні рахунки й обдурити і органи державної влади, і українських громадян, які вклали гроші на будівництво свого житла.

Нам вдалося переконати українського інвестора, який готовий за власні кошти, а це близько 120 мільйонів гривень, добудувати цей об'єкт і віддати вже в цьому році ключі від тих довгоочікуваних квартир людям. Вони зараз, до речі, перебувають під стінами парламенту з вимогою, щоб ми звернули на це питання увагу. Але директор Семенкова блокує цей процес – накладають арешти, ініціюють кримінальні провадження щодо нового керівництва підприємства, не дають завершити будівництво. Вони хочуть знову рейдерським шляхом захопити підприємство, щоб довести його до банкрутства і вивести всі гроші за кордон. Ми не повинні цього допустити.

Я звертаюся зараз до міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, до Генерального прокурора Ірини Венедіктової, до керівника Служби безпеки України Івана Баканова з вимогою взяти це питання під особистий контроль. Ми не повинні повторити історій, які вже в нас були з «Аркадою», з «Укрбудом», з «Еліта-центром». Є інвестор, який готовий добудувати цей житловий комплекс за свої гроші, але йому не дають.

Я не хотів би думати, що працівники Національної поліції перебувають під чийось впливом. Тому я прошу керівництво Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції розібратися щодо цього питання.

Звертаюся також до керівника профільного Комітету з питань правоохоронної діяльності Монастирського провести заслуховування і викликати на наступне засідання комітету керівника Національної поліції, щоб він пояснив, на якій підставі щодо добросовісного інвестора зараз відбуваються процесуальні дії за заявами фактично рейдерів, які хочуть знову захопити владу в підприємстві і не дати добудувати ці квартири для українських громадян.

Тому прошу цю заяву вважати депутатським зверненням. Ми як народні депутати, члени міжфракційного депутатського об'єднання, точно не дамо рейдерам захопити підприємство. Квартири будуть добудовані і видані своїм інвесторам. Ми повинні стояти на захисті українських громадян, для цього й балотувалися до парламенту. Закликаю кожного народного депутата звернути увагу на цю проблему. Свавільля в Україні з кидками інвесторів уже повинно завершитися, і для цього ми обиралися сюди.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я попрошу керівників фракцій запросити народних депутатів до залу. Ми починаємо розгляд питань порядку денного.

Шановні народні депутати, займайте свої робочі місця. Готові переходити до розгляду питань порядку денного? Перелік питань вам роздано.

Отже, переходимо до розгляду першого питання – проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Директора Державного бюро розслідувань» ([№ 3768](#)).

Шановні колеги, зараз ми маємо проголосувати розгляд цього питання за скороченою процедурою. Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту постанови № 3768. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 205.

Рішення прийнято.

Запрошується до слова голова Комітету з питань правоохоронної діяльності Денис Анатолійович Монастирський.

Будь ласка, Денисе Анатолійовичу.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Шановні колеги, сьогодні втретє ми повертаємося до питання визначення представників Верховної Ради до складу комісії стосовно обрання Директора ДБР.

Друзі, у нас остання можливість фактично відібрати трьох представників Верховної Ради. Два попередніх рази комітет пропонував, щоб у складі комісії були також народні депутати. Моя позиція, як і позиція залу Верховної Ради, була однозначною, що представниками цієї комісії, як і комісії стосовно Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, проект постанови щодо якої ми розглядатимемо наступним, мають бути не депутати, тобто люди, які, справді, мають час і натхнення займатися обранням цієї найвищої керівної особи в Державному бюро розслідувань.

Комітет, провівши серйозні дебати, визначив трьох представників, яких я зараз назву. Це Козлов Андрій Георгійович, колишній член Вищої кваліфікаційної комісії суддів; Москвич Лідія Миколаївна, яка на сьогодні є завідувачкою кафедри судоустрою та прокурорської діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого; Нор Василь Тимофійович, завідувач кафедри кримінального процесу і криміналістики юридичного факультету Львівського національного університету імені Франка.

Усі три особи є, справді, знані люди, які мають великий авторитет, час і можливість обрати Директора ДБР. Чому це важливо? Тому що тимчасово виконуючий обов'язки протягом цього часу – це є однозначно надмірно. Ми маємо поставити тут крапку, повинен бути обраний легітимний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Народний депутат Юрчишин Ярослав Романович, фракція політичної партії «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р. Шановні колеги, на жаль, період виконання обов'язків безмірно затягнувся. У нас мав бути повноцінний директор чи директорка Державного бюро розслідувань ще півроку тому. Конкурс ми мали оголосити 26 січня. Це дало б можливість уникнути ситуації, коли Державне бюро розслідувань перетворилося фактично на «державне бюро Росії», що переслідує волонтерів, чи «державне бюро репресій», що переслідує політичних опонентів. З цим треба завершувати.

Чому ми не могли робити це раніше? Тому що була затята недолугість заохотити до цієї комісії людей, які могли бути політично залежними. Наголошу, минулого тижня вийшов звіт моніторингової місії Європейського Союзу щодо виконання Україною умов безвізу, де чорним по білому було написано, що Європейський Союз насторожено відноситься до спроб політизувати призначення керівників правоохоронних органів.

Зараз ми маємо ситуацію, коли, нарешті, у комісії немає прямо політично заангажованих членів. Ми горді з того, що пан Козлов, який показав себе чи не єдиним висококваліфікованим членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів,

через що був викинутий з цієї комісії, делегований від нас. Давайте завершувати з «державним бюро репресій» і проведемо відкритий конкурс.

Тому за склад цієї комісії «Голос» буде голосувати, а за комісії, до яких намагаються напхати залежних людей чи то від Авакова, чи то від інших політичних фігур, – ні. За ДБР голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бондар Михайло Леонтійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

Герасимов Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Ви знаєте, уся країна й увесь світ уже бачить, як ДБР фальсифікує справи проти лідерів опозиції. Вони це роблять заради політичних репресій, ми це розуміємо, але не лише. Бо давайте задумаємося, а кому вигідно те, що порушуються проти п'ятого Президента Петра Порошенка справи за накази про контрнаступ, справи про прохід українських кораблів українською Керченською протокою, справи про Томос? Зрозуміло єдине – це вигідно країні-агресору. А скажіть, будь ласка, кому вигідно, щоб псувалася військова техніка нашої повітряної оборони, кому вигідно, щоб відкривалися секретні дані? Також країні-агресору.

Хочу сказати, що я особисто був присутній на всіх судових засіданнях і бачив, як спецназ ДБР цинічно штурмував Національний музей Гончара, ми всі чули плівки Труби, але вершиною того роз'яснення, чому ж так відбувається, став «вотергейт» імені пана Корецького, коли, ви уявіть собі, керівник групи слідчих вийшов і на всю країну, на весь світ заявив про те, який тиск на нього чинився щодо продовження і фальсифікації оцих безглузвих, абсурдних справ проти лідерів опозиції.

Чому ж так сталося? Ми всі пам'ятаємо перший псевдоконкурс, завдяки якому адвокат Януковича пан Бабіков зайняв свою посаду. Зараз ми можемо бачити, що швидше за все, на жаль, готується другий псевдоконкурс. Знаєте, найкрасномовніше підвели ризику тому, що відбувається, авторитетні міжнародні видання. Вони сказали щодо цієї й інших ситуацій: реформи в Україні померли, а слово Зеленського нічого не означає і тоді, коли говорить про незалежність правоохоронних органів, і тоді, коли говорить, що державні дачі віддасть дітям, а сам туди переїжджає з комфортом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, на жаль, немає нічого вічного, ніж тимчасове. Я хочу нагадати, як у цій залі декількома голосами внесли зміну до Закону «Про Державне бюро розслідувань». Тоді провели норму, за якою протягом двох місяців може бути виконуючий обов'язки керівника ДБР. Ось перший місяць, другий, третій, четвертий, п'ятий, півроку – в нас усе ще виконуючий обов'язки.

Думаю, причина у єдиному. На жаль, підміна професіоналізму політикою. Навіть щодо складу цієї комісії жодних застережень стосовно професіоналізму. Я і мої колеги з фракції, і багато хто в сесійній залі дуже добре знають цих фахівців. Але давайте подивимося, які скелети приховані? Є особа, яка свого часу, працюючи у ВККС, у процесі проведення конкурсу щодо відбору суддів до Верховного Суду змінювала умови цього конкурсу. Вона голосувала у ВККС, будучи професіоналом найвищого гатунку, за такі умови, що призвело до того, що ті найкращі претенденти, які повинні були зайти до Верховного Суду, не зайшли, тому що умови конкурсу були підведені під інших. Це відбувалося прямо під час проведення конкурсу.

Такі будуть умови наступного конкурсу з відбору кандидатів на вакантні посади в Державному бюро розслідувань? Зараз у ДБР усе тримається на середній ланці. Усе залежить від професіоналізму і порядності працівників середньої ланки. Наша фракція, оскільки це є голосування «Голосу», «Слуг народу», не буде цього підтримувати, бо ми вважаємо, що повинно бути рівне представництво всіх, але фаховий принцип повинен бути дотриманий.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Надається слово народному депутату Полякову Антону Едуардовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Батенку Тарасу Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, що стосується питання порядку денного на сьогодні і кадрових призначень, ми знову стаємо на ті самі граблі, на які ставали, як сказав голова комітету, уже втретє. Отже, ви хочете ставати третій раз на ті самі граблі, бо не враховуєте позиції всіх, наголошую, усіх депутатських фракцій і груп парламенту.

У парламенті відбуваються щодо кадрових питань чергові «договорняки». Коли монобільшості не вистачає голосів, вони доукомплектовують їх з однієї-двох фракцій чи депутатських груп. Аналогічна ситуація сьогодні щодо проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Директора Державного бюро розслідувань», тобто незалежного органу – Державного бюро розслідувань.

Тому ми проти політизації та партизації цього питання. Ми за те, щоб враховувався не лише професіоналізм, а й незаангажованість цих кандидатів. У нас немає суперечностей стосовно окремих персоналій. Я дуже поважаю Нора Василя Тимофійовича, завідувача кафедри, і особисто знаю його як високого професіонала, але заангажованість щодо інтересу окремих депутатських фракцій і груп ми не поділяємо.

Тому наша депутатська група «Партія «За майбутнє» буде утримуватися під час голосування щодо цього питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... (*Шум у залі*). Зараз, зараз. Я дам обов'язково і «Опозиційній платформі – За життя», і фракції «Слуга народу».

Попрошу лідерів політичних фракцій забезпечити присутність депутатів у залі. Ми після ще двох цих виступів за результатами обговорення переходимо до голосування.

Хочу попросити народного депутата Бакумова Олександра Сергійовича від фракції «Слуга народу», після нього Папієв Михайло Миколайович від «Опозиційної платформи – За життя». Потім переходимо до голосування.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одноmandatний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий, шановні колеги, надважливий проект постанови. Верховна Рада України двічі не змогла обрати відповідних представників від Верховної Ради. Правоохоронний комітет втретє провів конкурс і визначив найкращих, найнезалежний склад визначатиме керівництво Державного бюро розслідувань.

Я не поділяю думки деяких представників певних фракцій, коли вони акцентують увагу на конкретних прізвищах. Комітет, визначаючи кандидатури, виходив із принципу незалежності, об'єктивності, фаховості. Ми відібрали найкращих.

Я прошу парламент відкрити шлях до формування незалежного органу досудового розслідування, який забезпечуватиме справедливість у нашій державі.

Дякую за увагу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України, ви знаєте, дивує позиція декількох фракцій, особливо «Європейської солідарності» та «Голосу», які розказують, яке порушення законодавства має виконання обов'язків і чому так довго виконуються обов'язки, і чому не заміщується на штатну посаду людина, щоб вона була вже призначена, а не виконуюча обов'язки. Шановні, а де ж ви були, коли ваша Супрун три роки виконувала обов'язки? Де ви були? Зараз ви вже стали такі законослухняні.

Ще одне. Я ось дивлюся цей склад – це політично заангажовано. Читаю: Козлов Андрій Георгійович. Беру відкриті джерела, і тут написано, що Уповноважена з прав людини Людмила Денісова, тобто яка була представницею «Народного фронту», у 2019 році звільнила Андрія Козлова. Знаєте чому? Тому що в нього не було підтвердження адвокатської ліцензії, тобто вона була...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович. Після цього – голосуємо.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги, звертаюся зараз до всіх перед голосуванням. Знаєте, логіка має бути у всьому. Коли виступають колеги і перелічують прізвища надзвичайно поважних, авторитетних юристів, фахівців своєї галузі і кажуть: ми їх добре знаємо, поважаємо, але голосувати не будемо, тому що це не наш. Отже, у складі комісії не має наших, ваших, зараз відібрали надзвичайно професійних фахівців, експертів.

Тому давайте, шановні колеги, поважаючи один одного, забезпечимо сьогодні прозорий механізм обрання Директора Державного бюро розслідувань і, нарешті, виконаємо ті вимоги, які стоять перед Верховною Радою. Депутатська група «Довіра» голосуватиме за цих кандидатів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування. Якщо можна, щоб було трохи тихіше в залі, бо таке враження, що ми вже в ДБР. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Директора Державного бюро розслідувань» ([№ 3768](#)) у цілому. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі» ([№ 3769](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається заступнику голови Комітету з питань правоохоронної діяльності Михайлюк Галині Олегівні. Будь ласка, 4 хвилини, бо вона виступає від авторів і від комітету.

МИХАЙЛЮК Г.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановний головуєчий! Шановні колеги! До вашої уваги пропонується питання про призначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі, яке Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності відповідно до доручення Голови Верховної Ради розглянув на своєму засіданні 1 липня.

Шановні народні депутати, дозвольте нагадати, що Закон «Про прокуратуру» передбачає конкурсний порядок призначення на адміністративні посади у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі. Організація та проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад проводиться конкурсною комісією, до складу якої входять чотири особи, обрані Радою прокурорів України, та сім осіб, визначених Верховною Радою України.

Членами конкурсної комісії мають бути особи, які мають бездоганну ділову репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет, а також досвід зайняття діяльністю у сфері запобігання та протидії корупції.

Не можуть входити до складу конкурсної комісії народні депутати України та депутати місцевих рад, державні службовці та особи, які займають політичні посади, працівники правоохоронних органів, а також представники – члени політичних партій.

Депутатськими фракціями та групами були запропоновані кандидатури до складу конкурсної комісії, які відповідають усім загальним вимогам стосовно членів конкурсної комісії. Комітет Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності шляхом відкритого рейтингового голосування визначився з рекомендаціями щодо представлених кандидатів та ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України визначити до складу конкурсної комісії з проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі за поданням Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності таких осіб: Журавльова Дмитра Володимировича – першого заступника директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, доктора юридичних наук, професора; Куца Віталія Миколайовича – члена Всеукраїнської кримінологічної асоціації та Всеукраїнської

асоціації кримінального права, кандидата юридичних наук, професора; Мелешевича Андрія Анатолійовича – професора факультету правничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія»; Навроцького В'ячеслава Олександровича – професора кафедри теорії права та прав людини Українського католицького університету, професора кафедри кримінального права і кримінології Львівського державного університету внутрішніх справ, члена-кореспондента Національної академії правових наук України, доктора юридичних наук, професора; Романюка Богдана Васильовича – доцента кафедри транспортного права та логістики Національного транспортного університету, кандидата юридичних наук; Соболя Євгена Юрійовича – завідувача кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка, доктора юридичних наук, професора; Удалову Ларису Давидівну – директора Інституту післядипломної освіти Національної академії внутрішніх справ, доктора юридичних наук, професора.

Усі підтримані комітетом кандидатури є достойними та мають практичний та академічний досвід у зазначених сферах. На моє переконання, вони гідно виконуватимуть свої функції. Прошу зауважити, що це унікальний шанс для Верховної Ради України через призначення на посади до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури бути залученою до процесу внутрішніх змін у системі прокуратури.

Прошу підтримати відповідний проект постанови. Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Будь ласка, Денисе Анатолійовичу Монастирський, фракція політичної партії «Слуга народу».

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Шановні колеги, я хочу наголосити, що в даній конструкції, яку запропоновано у прийнятому законі, сім осіб від Верховної Ради – не депутати, а представники вченого середовища. Тому якщо ми будемо ще раз повертати, є велика загроза, що з вересня, як це визначає закон, комісія працюватиме у складі чотирьох осіб без представників Верховної Ради. Якщо ми розділяємо таку позицію, будь ласка, будемо тоді ще довго перебирати науковців від одного вузу, іншого вузу, казати, який вуз хороший, який поганий і таке інше, або все-таки приймемо рішення. Тому що минулого разу щодо ДБР було єдине зауваження: мають бути не депутати. У даному разі це рішення прийнято. Думаю, колеги, зала має підтримати, оскільки ми його напрацьовували,

і делеговані, нагадаю, від кількох фракцій і груп. Наступного разу така позиція буде переглянута просто.

Дякую. Прошу підтримати наше рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бобровська Соломія Анатоліївна. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Прошу слово передати Олександрі Устіновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександра Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, нам сьогодні тут розказують, що це унікальний шанс створити конкурсну комісію, яка обере спеціалізованого антикорупційного прокурора. Хочу сказати, що це унікальний шанс для Верховної Ради, якщо ви сьогодні натиснете зелені кнопки, вам як депутатам порушити закон. Тому що в законі чітко виписано, що кандидати, особи, які обираються в конкурсній комісії спеціалізованого антикорупційного прокурора, мають мати бездоганну ділову репутацію і досвід роботи в антикорупційній сфері. Шість із семи осіб, кандидатури яких зараз пропонуються для голосування, не відповідають цим критеріям. Половина з них не має досвіду роботи в антикорупційній сфері. Я запитала пана Журавльова, про якого сьогодні говорила ваша колега, який у нього досвід роботи в антикорупційній сфері? Він мені відповів, що балотувався до громадської ради НАБУ. Так ось, тепер ті, які балотувалися в народні депутати, мабуть, мають досвід роботи народного депутата, якщо вірити його логіці. Це перше.

Друге. Якщо ми говоримо про бездоганну ділову репутацію, то скажіть, будь ласка, чи могла така людина, яка все життя пропрацювала проректором і задекларувала величезний будинок у Василькові, чотири квартири, два мерседеси і мільйон готівкою, чесно заробити ці гроші, працюючи все життя в освіті? Думаю, що ні.

Тому, коли ми зараз голосуватимемо за кандидатуру, яка обиратиме антикорупційного прокурора, маємо розуміти, що це людина, яка буде нести пряму відповідальність за всю протидію корупції в Україні.

Я прошу вас не голосувати за цей склад комісії, не порушувати закону, тому що там сумнівні люди, які не мають досвіду боротьби з корупцією. Сьогодні Європейський Союз чітко сказав: якщо ви проголосуєте за цей склад комісії, це ставить під питання безвіз. Будь ласка, не беріть на себе такої відповідальності. Навіть європейські партнери говорять про те, що за цю комісію не можна голосувати. Тому я прошу всіх тиснути червоні кнопки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонова Марія Миколаївна, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановні друзі, ви всі знаєте, що те історичне досягнення, що було декілька років тому, саме безвіз, перетворилося тепер на безвіїзд. Недолугий карантин, недолугі дії уряду, який призначила ця Верховна Рада і монобільшість, призвели до того, що сьогодні Україна на відміну від Європи має дуже високий рівень захворюваності й надалі кордони Європейського Союзу для громадян України закриті. Але вони хочуть піти далі – взагалі закрити кордони і знищити той безвізовий режим, який було досягнуто величезними зусиллями українського народу.

Чому я про це кажу? Справа в тому, що тиждень тому вийшов черговий звіт Єврокомісії щодо дотримання Україною безвізового режиму, і там є вимога до України забезпечити прозорий, неполітизований відбір до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Саме на це звернута увага: *in particular address persisting concerns with the independence and integrity of SAPO...* Тобто це пряме посилення у звіті Європейської комісії.

Що тоді робить монобільшість? Пропонує наступних членів, які мають обрати нове керівництво САП – це Спеціалізована антикорупційна прокуратура: чотири – від «Слуги народу», два – від «Довіри», один – від «Голосу». Це називається «не політизовані»? Знову шість із семи – це чинна влада, яка повністю хоче керувати всім. Ми знаємо про те, що в нас Генеральний прокурор Венедиктова, замість того щоб, як богиня Феміда, мати пов'язку на очах, у кишені в неї партквиток «Слуги народу». Так ви ще хочете обрати таких саме людей до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, щоб далі заганяти опонентів, а українці за це втратять безвіз?

Схаменіться!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Кириленко Іван Григорович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане головуєчий. Знаєте, таке враження, що знову «сообразили на трох». Чомусь у той час, коли треба говорити про політично незаангажований відбір спеціалізованого антикорупційного прокурора, до комісії потрапляють представники

групи, яка весь час голосує зі «слугами народу», і фракції, яка здебільшого голосує зі «слугами народу». А насправді представники реальних опозиційних політичних сил, що були запропоновані до цієї комісії, зокрема фракцією «Батьківщина», чомусь не потрапили.

Натомість до складу кандидатів потрапили люди, які, справді, не відповідають критеріям, що передбачені законом. Представник комітету так побігом прочитала вимоги закону, які дуже прості: треба мати не просто досвід, а значний досвід діяльності запобігання у сфері корупції. За всієї поваги до кандидата, скажіть, будь ласка, яким боком доцент кафедри транспортного права і логістики відноситься до боротьби з корупцією? Скажіть, будь ласка, яким боком перший заступник директора інституту відноситься до боротьби з корупцією? Якщо він сам не бере хабарі, це дуже добре, але це не є боротьбою з корупцією в розумінні Закону «Про прокуратуру» і критеріїв, які треба висувати до кандидатів. А відтак зазначені кандидати, по-перше, з точки зору суб'єктів висування є політично заангажованими і, по-друге, не відповідають лобовим вимогам закону.

Тому, шановні колеги, голосувати за цей склад комісії – це порушувати закон. Прошу всіх голосувати червоною кнопкою.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усі бажаючі виступили? Раз, два... Арешонков – бачу. Антоне Едуардовичу, вас бачу завжди. Ви ж на мене до суду подаєте. Папієв ще?

З мотивів – 3 хвилини, і переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановні колеги, ще раз підкреслюю, з повагою ставлюся до всіх колег, які виступали. Сприймаю певною мірою ті зауваження і, скажімо, перестороги, що висловлюють колеги щодо процедурних моментів, вимог до кандидатів, їх професійного, трудового стажу, наявності досвіду, скажімо, роботи у сфері антикорупційної діяльності. Це все зрозуміло. Але водночас хочу сказати, що тоді, можливо, давайте запросимо наших колег – іноземців з інших країн, якщо українські фахівці (експерти) викликають у нас такий сумнів?

Як на мене, комітет доволі критично й професійно відбирав і розглядав кожного претендента, і рішення комітету було саме таким.

Тому ми зараз рекомендуємо прийняти цей проект постанови і цей склад, і дати можливість відібрати керівництво....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е. Шановні колеги, чому деякі справи гальмуються, деякі справи незаконно відкриваються? Чому когось переслідують, а когось не чіпають? На всі ці питання суспільству монобільшість та Президент завжди відповідають: ми ні до чого. Але всі призначення або не призначення, а збереження всіх керівників правоохоронних органів України так чи інакше відбуваються з подачі Офісу Президента та монобільшості. А що таке монобільшість? Це плівки Єрмака, які виклав Гео Лерос, це плівки з «Околиці», які виклав я, це телефонне право Зеленського, це всі керівники, які призначаються без аудиту, без програми діяльності, без аналізу, без всього іншого, за що відповідає монобільшість і Президент. Ми не можемо за це відповідати, тому не підтримуємо цього проекту постанови.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка з приводу чого ? Згадав? Кого?
Лерос Георгій Багратович.

ЛЕРОС Г.Б., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги з фракції, це не проект постанови, це – лайно, і це лайно не можна жерти.

Тому я закликаю вас не голосувати за цей проект постанови. Більшість з цих людей, кандидатури яких пропонуються цим проектом постанови, не мають досвіду в антикорупційній діяльності. Не голосуйте за цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України, які дивляться нас по телевізору і слухають по радіо! Ви знаєте, це другий проект постанови, за яким заповнюється квота Верховної Ради України стосовно конкурсної комісії. Я нічого не маю проти цих людей. Може, вони всі порядні, високоосвічені, але для мене дуже важливим є рівність громадян і рівність представництва, у тому числі і територій, навчальних закладів. А тут я бачу відомчий інститут Міністерства юстиції. Ну, як ця людина може бути незалежною?

Такі напівполітизовані організації, як Києво-Могилянська академія, Український католицький університет. То давайте з православної академії також будемо делегувати. Саме Львівський університет внутрішніх справ. Шановні, ну, це ж не комісія, яка представляє якусь одну, навіть, поважну територію Західної України, – це українська комісія. Чому тут немає представництва Харкова...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Олегівна Михайлюк з мотивів, і переходимо до голосування.

МИХАЙЛЮК Г.О. Шановні колеги, дозвольте звернути вашу увагу, що відповідно до Закону України «Про прокуратуру», у разі якщо протягом трьох місяців з дня призначення до складу комісії представників Радою прокурорів України, а це призначення відбулося 1 червня, Верховна Рада України не призначить в установленому порядку жодної особи, то комісія вважається правомочною і починає свою діяльність з 1 вересня. Тобто Верховна Рада може використати свій єдиний шанс делегувати представників до складу комісії, і ми маємо проголосувати та підтримати проект постанови не пізніше ніж 17 липня.

Прошу використати цей єдиний шанс для Верховної Ради справити парламентський контроль. Прошу підтримки.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили? Будь ласка, підготуйтеся до... Ви вже виступали. Усі бажаючі і ті, хто має право, так? Будь ласка, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі» ([№ 3769](#)) в цілому. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України, Закону України «Про статус народного депутата України», Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо підстав відсутності народних депутатів України на пленарних засіданнях Верховної Ради України та засіданнях комітетів Верховної Ради України» ([№ 3642](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 232.

Скажіть, будь ласка, необхідно обговорювати? Так.

До слова запрошується голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Кальченко Сергій Віталійович. Від авторів і від комітету – 4 хвилини.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Мета прийняття законопроекту № 3642, який вам пропонується до розгляду, це уточнення переліку поважних причин відсутності народного депутата на пленарному засіданні парламенту, а також на засіданні комітету, до складу якого він входить. Для реалізації цієї мети пропонуються зміни до частини третьої статті 26 Регламенту, до частини п'ятої статті 33 Закону України «Про статус народного депутата України» і частини другої статті 47 Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

Необхідність внесення таких змін виникло у зв'язку з аналізом у регламентному комітеті практики застосування положень і статті 33 Закону «Про статус народного депутата України», і статті 26 Регламенту, і неодноразовими зверненнями як до Апарату Верховної Ради, так і до регламентного комітету, щодо відсутності на пленарних засіданнях Верховної Ради депутатів через необхідність виконання доручень Верховної Ради, Голови Верховної Ради, рішень комітетів, до складу яких входять народні депутати.

На відміну від чинної редакції частини третьої статті 26 Регламенту, яка не містить поважних причин для відсутності народного депутата на пленарному засіданні та засіданні комітету, пропонується, зокрема, доповнити цей перелік такими підставами.

Виконання народним депутатом доручень Голови Верховної Ради, оскільки відповідно до визначених статтею 88 Конституції і статтею 78 Регламенту повноважень Голова Верховної Ради організовує роботу Верховної Ради і координує діяльність її органів, і визначений перелік повноважень Голови Верховної Ради не є вичерпним. Зокрема, за дорученням Голови Верховної Ради передбачено проведення головою комітету прийому громадян відповідно до статті 34 Закону «Про комітети Верховної Ради України». Це перша підстава.

Друга підстава – це виконання народним депутатом доручень комітету за рішенням комітету, до складу якого він входить, оскільки згідно зі статтею 39 Закону «Про комітети Верховної Ради України» одним з обов'язків члена комітету є виконання доручень, передбачених рішенням і рекомендаціями комітету.

Інші поважні причини, пов'язані з реалізацією народним депутатом прав і виконанням обов'язків, визначених Цивільним процесуальним кодексом, Кодексом України про адміністративні порушення, Кодексом адміністративного судочинства, Кримінальним процесуальним кодексом і Законом України «Про Конституційний Суд України».

Цей законопроект був підготовлений і підтриманий усіма без виключення членами регламентного комітету. Відповідно після внесення комітет розглянув його на своєму засіданні. Комітет схвалив висновок і вважає, що пропозиції щодо внесення змін до Регламенту, законів «Про статус народного депутата України», «Про комітети Верховної Ради України» щодо розширення переліку

поважних причин відсутності депутата на пленарному засіданні парламенту і на засіданні комітету є доцільними і обґрунтованими.

Шановні народні депутати, я від себе особисто хочу висловити сподівання, що це те питання на відміну від попереднього питання порядку денного, яке об'єднає зал, а не роз'єднає його.

Отже, підсумовуючи, регламентний комітет ухвалив рішення рекомендувати парламенту за результатами розгляду законопроекту в першому читанні прийняти його за основу та в цілому. Тому я дуже прошу зал підтримати цей законопроект двічі: як за основу, так і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Батенку Тарасу Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, в цілому правильні зміни до Регламенту, якими ми уточнюємо перелік поважних причин відсутності народного депутата на пленарному засіданні Верховної Ради. Проте ми вважаємо, що в рамках нашого турборежиму, який вже переживаємо рік часу, усе-таки є інші причини, які маємо виписати до другого читання.

А в першому читанні наша депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримуватиме ці зміни, які виписані сьогодні. Отже, ці зміни не передбачають відрядження народних депутатів у складі постійних делегацій Верховної Ради України за дорученням голови парламенту і комітету. Недостатньо точним ми бачимо перелік питань щодо лікування, відпусток, вони не враховані. Доцільно також порушити питання, що поважною причиною відсутності народного депутата є участь в роботі тимчасових спеціальних і слідчих комісій Верховної Ради, різноманітних робочих груп. Ну, і ще одне питання – це засідання Погоджувальної ради, тому що не раз вже були випадки, коли засідання Погоджувальної ради співпадали із засіданнями комітетів, у яких ми беремо участь. Ми підтримуватимемо в першому читанні з доопрацюванням у другому з цими пропозиціями, які я озвучив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Передаю слово Олегу Синютці.

СИНЮТКА О.М. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Якщо цей парламент якось і увійде в історію українського парламентаризму, то точно за постійні спроби гвалтування Регламенту. Ці спроби різноманітні, але вони, як правило, стосуються єдиного – це позбавлення можливості народного депутата відстоювати інтереси своїх виборців. Вершиною, звичайно, цих спроб була пропозиція від монобільшості позбавити народних депутатів права законодавчої ініціативи. Дякувати Богу, і в суду, і в більшості парламенту вистачає розуму не вносити і не голосувати цього законопроекту в остаточній редакції.

Цей проект, який ми сьогодні вносимо на розгляд, насправді, якщо подивитися поверхнево, хороший, тому що він збільшує переліки чітких можливостей відсутності народних депутатів на засіданнях.

Але, шановні колеги, думаю, що пора вже повернутися до того абсолютно бездумного рішення, яке змушує всіх народних депутатів постійно тиснути кнопки лише через те, щоб отримувати відповідну заробітну плату і бути присутніми на засіданнях.

Більше того, я вважаю, що до цього законопроекту треба обов'язково включити норму, яка передбачала б як підставу для відсутності депутатів від «Європейської солідарності» на засіданнях парламенту постійні виклики до Державного бюро розслідувань, прокуратури різноманітних рівнів, судів. Бо складається таке враження, що сьогодні більшість депутатів «Європейської солідарності», замість того щоб займатися законодавчою роботою, змушені ходити й писати пояснення на ті скарги, на ті політичні прорахунки, які з ними зводять депутати від монобільшості.

Тому я переконаний, що, звичайно, цей юридичний треш буде проголошений. Але чи насправді це буде кроком для підвищення ролі Регламенту? Точно ні.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі з фракції Сергію Євтушку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Євтушок, будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановна президіє! Шановні колеги! Шановні українці! Насправді потрібно визнати, що дисципліна в нинішньому скликанні на порядок краще, ніж ми бачили в попередніх скликаннях. Це правда. І сьогодні, коли ми розглядаємо цей законопроект, який дає можливість розширити підстави, аби не вважати народного депутата прогульником, є абсолютно нормальним. Проте я одразу хочу звернутися до авторів і до голови Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради. Я вважаю, що серед усіх підстав є такі, що не можуть априорі бути такими, на яких депутата вважають не прогульником. Для прикладу: Основний Закон України – Конституція України пише, що виключно Верховна Рада України, її пленарні засідання можуть бути підставою для того, аби ухвалювалися тут рішення. Основний Закон України також передбачає, що виключно для додаткової роботи, для зручності створюються комітети. І коли ми бачимо в переліку підстав, що за дорученням комітету або за якимись іншими дорученнями ми, народні депутати, можемо бути такими, які не вважаються прогульниками, на нашу думку, це абсолютно неправильно.

Можу навести приклад із фракції «Батьківщина», коли наш представник Сергій Власенко був у Конституційному Суді представником процесу, його також зарахували до списку прогульників. То такі підстави саме дають нам право і можливість розширити цей перелік і не вважати його прогульником, і таких, як його колег.

Тому фракція «Батьківщина» наполягає на тому, аби все-таки цей законопроект не приймався в цілому, а лише за основу, а потім ми зможемо внести правки і зробити його нормальним, таким, який відповідатиме всім моральним нормам.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Железняк Ярослав Іванович, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день! Колеги, буду дуже коротко, тому що хотілося б, щоб ми проголосували сьогодні більше позитивних змін для людей.

Що стосується Регламенту, давайте насамперед будемо відвертими і поважати інституцію, в якій ми працюємо. Нам багато ще треба вчитися дотриманню Регламенту, але в цьому парламенті одна з позитивних речей, яка є, це саме те, що ми почали за ним працювати, і я сподіваюся, що й далі будемо продовжувати.

Причиною дотримання Регламенту є те, що після виступу кількох фракцій зрозуміло, що цей законопроект не буде прийнятий у цілому, і це добре. Тому що ми доєднуємося до наших колег, і в нас також до цього законопроекту багато зауважень і пропозицій. Сподіваюся, що після того, як буде прийнято щодо нього позитивне рішення, ми направимо ці зауваження профільному комітету, і вони у звичайному регламентному режимі будуть прийняті, щоб удосконалити цей законопроект.

Тому ми підтримуємо суть цього законопроекту. Звичайно, подамо від фракції «Голос» свої пропозиції. Сподіваюся, до другого читання будуть виправлені всі ті помилки, які, на жаль, були зроблені в тому режимі під назвою «турборежим», коли у вересні минулого року багато колег голосували законопроекти, не читаючи. Гадаю, що цього разу такої помилки не буде.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі готові... Арешонков?
Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановні колеги, депутатська група «Довіра» вітає ті позитивні кроки, які здійснює Комітет з питань Регламенту у роботі з вдосконаленням нашого основного документа, що визначає правила нашого життя і діяльності, у тому числі депутатів. Але хочу нагадати, що зараз активно працюють робочі групи з підготовки законопроекту про опозицію, будуть визначені питання, пов'язані з парламентською коаліцією. Дякую керівникам груп, керівникам Верховної Ради, ми маємо прискорити роботу над підготовкою і прийняттям цих важливих законопроектів.

Те, що стосується сьогоднішніх змін до Регламенту, безперечно, вони важливі, тому що визначають підстави, коли народний депутат має виконувати свої повноваження і водночас не підпадати під дію, скажімо, обмеження фінансового забезпечення і таке інше.

Так що депутатська група «Довіра» підтримуватиме ці зміни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування? Шановні колеги, перше: пропозиція комітету – за основу... За основу та в цілому. За основу? Шановні колеги, не проголошуємо до осені. Потім щоб ніхто не приходив і не запитував щодо відсутності, і не звертався до мене як до Голови. Добре. Ну, просто тоді, щоб ми всі домовилися, щоб ніхто не приходив, не казав: вибачте, я запізнився, або мене не було з якихось причин. Так?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України, Закону України

«Про статус народного депутата України», Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо підстав відсутності народних депутатів України на пленарних засіданнях Верховної Ради України та засіданнях комітетів Верховної Ради України» ([№ 3642](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до статті 34 Закону України «Про статус народного депутата України» ([№ 3644](#)). Можна без обговорення і за основу, і в цілому, так?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття... Тарасе Івановичу, давайте... Добре. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін... (*Шум у залі*).

Ні, або з обговоренням, як це передбачено... Немає питань!

Тоді пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Кальченко Сергій Віталійович.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Зараз пропонується проект закону, який спрямований на, скажімо так, покращення, удосконалення статусу помічників народних депутатів. Метою цих змін є удосконалення порядку використання загального фонду, що встановлюється на оплату праці помічників-консультантів. Зокрема, пропонуються зміни до статті 34 Закону «Про статус народного депутата України», якими скасовуються вимоги щодо освіти помічника народного депутата; до частини третьої статті 34 щодо прикріплення помічників-консультантів для кадрового і фінансового забезпечення лише до Апарату Верховної Ради; до частини четвертої статті 34 щодо розподілу народним депутатам із загального фонду, встановленого на відповідний рік, для оплати праці на визначені цілі: виплати заробітної плати, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, заробітної плати за час відпустки, матеріальної допомоги для оздоровлення під час надання щорічної основної відпустки, грошової компенсації за всі невикористані помічником-консультантом дні щорічної основної відпустки.

Оскільки цим проектом пропонується встановити в межах загального фонду для оплати праці помічників додаткові виплати поміщикам-консультантам – двох видів матеріальної допомоги, розмір кожної з яких відповідатиме розміру середньомісячної заробітної плати відповідного помічника, то одночасно у внесеному проекті постанови [№ 3645](#), який розглядатиметься далі в порядку денному, пропонується збільшення коефіцієнта, за яким визначатиметься загальний місячний фонд для оплати праці помічників-консультантів народних депутатів з 25 до 29,2 розміру прожиткового мінімуму громадян, що встановлюється для працездатних осіб.

Шановні народні депутати, цей проект постанови також був внесений членами регламентного комітету. Регламентний комітет затвердив висновок...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте ще 2 хвилини, тому що виступ і від комітету, і від авторів. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Цей проект закону був внесений членами регламентного комітету. Саме комітет на засіданні 1 липня розглянув його і ухвалив висновок рекомендувати парламенту за результатами розгляду в першому читання прийняти його за основу та в цілому. Окремо ще раз хочу наголосити, що цей законопроект іде у зв'язці з наступним питання порядку денного – проектом постанови № 3645, який передбачає збільшення коефіцієнта, за яким визначається місячний фонд для оплати праці народних депутатів. Просимо і цей проект постанови підтримати під час голосування за основу та в цілому.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Качура Олександр Анатолійович.

КАЧУРА О.А. Фракція «Слуга народу». Насправді питання змін до чинного законодавства стосовно помічників необхідне. Але що пропонується даним законопроектом?

Перше. Пропонується виключити вимоги до освітнього рівня помічників-консультантів народного депутата України. Тому що завжди це було престижним місцем роботи, люди з вищою освітою. Ми пропонуємо, окрім знання української мови, взагалі виключити будь-які додаткові кваліфікаційні підстави

для помічників. Ми студентів братимемо? Може, одразу зі школи давайте брати, після 18 років, помічниками?

Друге. Цей проект виписаний таким чином, щоб компенсацію за невикористану відпустку було виключно із фонду оплати праці помічників. Тобто якщо фонд розписаний повністю і хтось звільняється або ж закінчується скликання, тоді ніхто компенсації за невикористану відпустку не отримає.

Третє. Залишок коштів із загального фонду, встановлений на відповідний рік для оплати праці помічників-консультантів, також може бути використано на виплату за визначеними договорами чи угодами роботи (послуги), пов'язаної зі здійсненням депутатської діяльності. Тобто це не означає, що помічники народних депутатів ці кошти отримають, а на будь-які договори.

Наостанок. У законопроекті вказується про фінансове та кадрове забезпечення Апаратом Верховної Ради України. Такої юридичної особи не існує. Тому максимум, що ми можемо зараз запропонувати авторам, проголосувати в першому читанні, або я пропонував би взагалі його направити на доопрацювання на повторне перше читання, тому що так, як пропонують, це звужує права помічників і знищує авторитет цієї посади, бо завжди помічниками народних депутатів були вчені, юристи, науковці.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Герега Олександр Володимирович, депутатська група «Партії «За майбутнє». Будь ласка.

ГЕРЕГА О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 192, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Сергію Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович. Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, рідко я кажу з цієї трибуни такі слова, але зараз саме той час. Це дуже слушний і вчасний законопроект, і я поясню чому. Якщо ми його не приймемо, то найближчим часом кількість суїцидів у Верховній Раді може зашкалити. Так, я не обмовився. Серед нас є купа народних депутатів, які за рік депутатської діяльності не те що зрозуміти суть законопроектів, які нам пропонують до розгляду, навіть прочитати їх не мають часу. Вони (ви знаєте їх) у кожному ряду, подивіться на сусідів, які роблять вигляд, що вони працюють. Насправді вони не працюють з різних причин: хтось через відсутність досвіду, хтось через відсутність знань, а хтось просто «забив» на це і робить вигляд, що він насправді розумний.

Уявіть собі ситуацію, сидить такий етний народний депутат України і до нього приходить дівчина, їй 21 рік, яка закінчила Київський інститут міжнародних відносин, і за всіма уявленнями цього депутата про те, яка вона мала бути за своїм інтелектуальним потенціалом, бере і за 30 секунд розкладає те, над чим він думає цілий тиждень і не може нічого втямити в цьому. Уявляєте, це шок, це може провокувати суїцид, бо людина зрозуміє, як це відбувається. Дівчина розуміє, а він не розуміє.

Я перебільшую, товариство, хто не зрозумів, у кого немає почуття гумору. Звичайно, це приймати не можна. Помічники без вищої освіти – це закони, які ніколи не виконуватимуться, це закони, які працюватимуть проти людей, це закони, які будуть маніпулювати всіма нами заради досягнення мети якоюсь вузькою групою людей. За жодних обставин в такому вигляді за нього голосувати не...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович.

ЄВТУШОК С.М. Прошу передати слово Івану Крульку.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні українці! Шановні колеги, послухайте, за що ви зараз збираєтеся голосувати. Ви збираєтеся проголосувати за те, щоб помічники народних депутатів могли призначатися на роботу без жодної освіти: без середньої спеціальної, без вищої освіти.

Я розпочинав свій трудовий шлях саме помічником народного депутата Бориса Тарасюка, маючи вищу юридичну освіту. Помічник – це має бути висококваліфікована людина, яка готує депутату законопроекти, виступи, яка може працювати над законодавчими ініціативами і допомагати депутату. Але враховуючи те, як зараз набирають депутатів без освіти, так давайте хоч помічники нехай з освітою будуть! Ну, що ж ви робите! Як можна голосувати законопроект, за яким помічник народного депутата не мав би жодної освіти? Ми цю посаду прирівнюємо до якогось підсобника, до різнопрацюючого.

Давайте не розвалювати остаточно державну службу і державне управління. Помічник народного депутата – це був сьомий ранг державної служби, це

була особа, яка могла спілкуватися з будь-яким керівником органів державної влади, органів місцевого самоврядування, це представник народного депутата в регіоні, в області.

Я виступаю проти таких законодавчих ініціатив, вважаю їх шкідливими, це розбалансиє і зруйнує державне управління. Давайте хоч ми в цьому залі лишимо крихти Української держави, яка не буде в такий спосіб руйнуватися. Помічники народних депутатів повинні мати освіту, це мають бути високофахові люди, яких ми обираємо за конкурсами, провівши їх як депутати. Ось так обираються помічники, і вам усім цього бажаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Будь ласка, передайте слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Ірино Володимирівно! Шановні колеги, давайте будемо об'єктивними: насправді цей законопроект набагато глибший і ширший, ніж те, про що говорилося щойно. Тут треба подякувати і регламентному комітету в цілому за те, що вони виявили цю ініціативу, і певні атавізми, які в нас залишилися ще від радянської доби, вилучаються з цього закону. У нас, на жаль, у Законі «Про статус народного депутата України» є ще інші атавізми, які треба було б прибрати і, можливо, комплексно подивитися на цей законопроект.

У нас уже немає мажоритарних депутатів, які прикріплені до підприємств в округах, де вони обиралися. А що стосується кваліфікаційних вимог щодо помічників, друзі, тут питали, до кого ми прирівнюємо їх, то ми їх прирівнюємо до депутатів. Згідно з Конституцією і міжнародно-правовими зобов'язаннями України народний депутат і його помічники не повинні мати жодних кваліфікаційних вимог. Це європейська і світова норма, ми просто адаптуємо ці речі. Це нормально, тут нічого страшного немає. Один з представників монобільшості кричав, що це ненормально. Ви подивіться, хто сидить поруч з вами, і ви зрозумієте, що це нормально: у вас дві третини людей ніде не навчалися. Це питання дискусійного плану.

Що стосується того, як вчиняти далі. Думаю, що за основу його приймати треба і адаптувати відповідно певні норми, які, справді, є дискусійними. Інша справа, що це знову-таки висмикування з контексту розв'язання певних

проблем. Наша фракція категорично проти таких висмикувань. Ми за те, щоб подивитися комплексно на закони «Про статус народного депутата України», «Про комітети Верховної Ради України», «Про Регламент Верховної Ради України», на всі постанови, які впливають з цих законів. Для цього треба створити велику, серйозну групу, до якої входитимуть усі представники політичних фракцій, і прийняти один комплексний закон. Такі закони породжують те, що ми маємо в сесійній залі, і, на жаль, вони приречені на неуспіх.

Давайте, пане Голово, дещо ширше на це подивимося – і назавжди поставимо крапку, принаймні від того радянського минулого, про яке ми намагаємося забути лише на словах.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович. Після нього – Бакунець, і переходимо до голосування. Ні, два – від «Довіри» не буде, Бакунець стоїть. Шановні колеги, два виступи, і переходимо до голосування. Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Послухав я зараз виступи народних депутатів України, Івана Івановича Крулька... Це були абсолютно слушні виступи. Але, пане Іване Івановичу, ви ж бачите, як змінилися часи. Колись були кваліфікаційні вимоги і до міністрів, і до помічників народних депутатів України. Зараз виходить так, що ми залишилися в такій ситуації, коли вимоги до помічника народного депутата України жорсткіші, ніж до членів уряду. Ви ж бачите, зараз міністрами стають без вищої освіти. Випускники МАУП стають прем'єр-міністрами України. Тобто фактично сьогодні такі кваліфікаційні вимоги, що навіть досвіду роботи не треба, щоб стати міністром. Половина міністрів отримують перший запис у трудовій книжці «міністр».

Тобто, шановні, давайте ми все-таки підійдемо до цього питання, враховуючи те, що будь-яка абсурдна ситуація має бути доведена до межі. Нам треба підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Шум у залі*).

Ні, Іване Івановичу, вас точно він не образив. Навпаки – хвалив. Так давайте одразу дамо 3 хвилини. Шановні колеги! (*Шум у залі*).

Ні, образи не було. Давайте нехай він образить – і одразу дамо слово. Наступного разу, Михайле Миколайовичу, якщо ви згадуєте когось, треба якесь таке образливе щось казати. Я обов'язково дам наступного разу, Іване Івановичу.

Ні, Іване Івановичу, він не образив вас. Він згадав і інших колег. Це не означає, що я дам усім виступити.

Переходимо до голосування. Але технологія хороша, так. Готові голосувати? Боже, яке єднання! За основу та в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 34 Закону України «Про статус народного депутата України» (№ 3644) за основу. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення до комітету для підготовки на повторне перше читання законопроекту [№ 3644](#). Зараз покажемо по фракціях і групах.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах, колеги просили.

«Слуга народу» – 225, «Опозиційна платформа – За життя» – 24, «Європейська солідарність» – 23, «Батьківщина» – 0, «Партія «За майбутнє» – 2, «Голос» – 0, «Довіра» – 1, позафракційні – 5.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про внесення змін до Положення про помічника-консультанта народного депутата України та Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народного депутата України» ([№ 3645](#)).

Сергію Віталійовичу, з процедури, будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Оскільки цей проект постанови фактично мав розглядатися і прийматися у зв'язці із законопроектом, який Верховна Рада благополучно провалила і не поліпшила статус своїх помічників, таким чином, просто зникає необхідність у розгляді цього проекту постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, немає заперечень? Ми знімаємо це питання з порядку денного на сьогодні, так?

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про календарний план проведення четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 3798](#)).

Можемо без обговорення? З обговоренням? Без обговорення. Але єдине прохання, зверталися кілька фракцій... *(Шум у залі)*. Шановні колеги, будь ласка, послухайте! Андрію Івановичу, вам не треба вибори?

Шановні колеги, у цьому проекті постанови передбачено, що тиждень, який передує 26 жовтня, пленарний. Ми зараз не можемо нічого змінити, ці зміни можуть відбутися лише за рішенням регламентного комітету. Однак, оскільки було звернення кількох депутатських фракцій і груп, я звертаюся до регламентного комітету у вересні переглянути таке рішення і змінити порядок нашої роботи, щоб цей тиждень припав на роботу в регіонах. Немає заперечень? А сьогодні ми голосуємо цей проект постанови *(Шум у залі)*. Ні, шановні колеги, ми або без обговорення... Я не можу дати слово комусь окремому, а комусь не давати.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про календарний план проведення четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 3798](#)) в цілому. Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 350.

Рішення прийнято. Постанову прийнято.

Шановні колеги, 12 година. Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин. Будь ласка, не запізнюйтеся.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надійшла заява від двох депутатських фракцій з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ. Ні, ні... Власенко пропонує продовжити засідання Верховної Ради України ще на три години.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні друзі, фракція «Європейська солідарність» закликає вас виявити мудрість. Сьогодні на розгляді стоїть проект Постанови «Про утворення та ліквідацію районів». Але це не проект постанови про ліквідацію районів – це проект постанови про знищення місцевого самоврядування, яке так активно впроваджувалося в Україні протягом перших п'яти років після Майдану. Ми створювали сильні, спроможні громади. Ми намагалися дати людям можливість управляти своїм життям. Скажемо чесно, у такій системі ті райони, які є в нас фактично, може, і не потрібні, але не змогли довести реформу до кінця, і зараз її знищують.

Тому і Петро Порошенко, і навіть Володимир Гройсман, який тоді був Прем'єром і це просував, виступають категорично проти того, що відбувається зараз. Розумію, що є Центральна Україна, Запоріжжя, де великі райони перетворилися на громади, і, може, їм не треба окремих цих районів зберігати, але нам

пропонується проголосувати за райони без розуміння їхніх повноважень. Подивіться, який абсурд відбувається. На Львівщині над Львовом створюється Львівський район, де буде голова районної адміністрації керувати мером. Верховинський район – це невеличкий гірський район, який був учора, і тепер до районного центру по бездоріжжю треба буде їхати понад 100 кілометрів, людей до лікарні не довезуть. Цей повний управлінський хаос, який породжує цей проект постанови, не повинен нами бути допущений.

Дорогі друзі! Давайте продовжимо ефективно самоврядування, доробимо сильні громади. Якщо за Конституцією є райони, скасуємо їх або визначимо префектів і не передаватимемо туди купу функцій, які хочуть зараз передати. Але віддалити райони від людей і забрати від людей послуги...

«Європейська солідарність» закликає весь цей зал не допустити прийняття такої постанови, або зняти її, або разом зробити так, щоб ніколи люди, які вчора тут були з Карпат, Київщини, Львівщини, не страждали через псевдоімітацію псевдореформ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до розгляду питань... Ще одна заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Хто виступатиме? Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я хочу сказати, що сьогодні не просто буде голосуватися проект постанови про ліквідацію 490 районів. Насправді це екстраординарна подія, яка чітко лягає у стратегію взагалі згортання України. Я можу вам сказати, що весь цей ідіотизм розпочався шість років тому, коли без погодження з людьми силоміць зганяли до об'єднаних територіальних громад. Можу вам сказати, що це було зроблено в три етапи.

Перший етап. Майже насильницьки зігнали в ОТГ. Другий – як би то виділили бюджет. А третій етап – цей бюджет почали забирати. У центрі громади ще фінансування відбувалося, а вся периферія – маленькі, далекі села залишилися без фельдшерсько-акушерських пунктів, шкіл, клубів, без бюджету, без нічого. Скажіть мені, будь ласка, чи довго там люди проживуть? Це буде означати, що маленькі села будуть, по суті, зникати, а на їх місце приходитимуть великі власники сільськогосподарської землі замість фермерів і обробляти землю без українців, і урожай збирати без українців, і прибутки від цього врожаю отримувати без українців. А ми отримуватимемо скорочення України, скорочення поселенської мережі.

Зараз відбувається другий етап цього злочину, тобто нинішній Президент продовжує славному справу попереднього. Але вони пішли жорсткішим шляхом:

хочуть прибрати 490 районів, у яких є районні державні адміністрації з усіма послугами, районні лікарні, школи, ощадбанки, суди, є районні соціальні служби і таке інше. Усе це буде помножено на нуль, для того щоб і далі люди від'їжджали із сіл, з маленьких міст і звільняли землю. Для кого?

Хочу вам сказати, що те, що здійснюється ліквідація української нації, немає жодних сумнівів. Якщо ви цього інтелектуально не усвідомите до кінця, то в цій країні влада буде, по суті, діяти по чужому, зовнішньому сценарію, а люди будуть заручниками тупості та неінтелектуальності правителів держави.

Ми вимагаємо сьогодні зняти з розгляду цей проект постанови не лише тому, що він антиконституційний, а тому, що він спрямований проти існування України. Припинити цей терор і почати жити, працювати для України, а не виконувати замовлення ззовні на ліквідацію нашої держави.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повертаємося до розгляду питань порядку денного.

Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо графіка проведення пленарних засідань» ([№ 3608](#)). Це питання пропонується розглянути за скороченою процедурою. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Є необхідність в обговоренні цього законопроекту? Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 3608 за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 202.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Фролов Павло Валерійович. Від авторів і від комітету – 4 хвилини.

ФРОЛОВ П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Шановні колеги, це законопроект про внесення змін до Регламенту Верховної Ради щодо графіка проведення пленарних засідань і роботи Верховної Ради, який був внесений і підписаний керівниками всіх депутатських фракцій і груп цього парламенту. Ним пропонується проводити у вівторок, середу та четвер пленарного тижня засідання з 10 до 15 години, у п'ятницю передбачено працювати з 10 до 16 години з перервою з 12 години до 12 години 30 хвилин. Понеділок та час після завершення пленарних засідань відвести для самостійної роботи народних депутатів, а в разі необхідності – проведення засідань комітетів, тимчасових спеціальних комісій та

тимчасових слідчих комісій, фракцій. Водночас рішення про продовження пленарного засідання після 15 години, а в п'ятницю після 16 години більш як на 15 хвилин приймається Верховною Радою на цьому пленарному засіданні лише до перерви з 12 години до 12 години 30 хвилин. У п'ятницю пленарного тижня пропонується не змінювати проведення з 10 до 11 години «години запитань до Уряду» та перерву з 12 години до 12 години 30 хвилин, водночас час до 14 години планується використовувати для законопроектної роботи, а з 14 до 16 години відвести для стислих оголошень запитів і прийняття рішень про підтримку та направлення запитів, а також для виступів народних депутатів з різних питань.

Загалом прийняття цього законопроекту сприятиме раціональному використанню робочого часу в пленарні тижні, зокрема загальний час роботи в пленарному режимі буде збільшено з 18 до 19 години на тиждень.

Після того як ми повернулися до роботи за календарним планом, уже два місяці, з 19 травня, ми п'ять тижнів працювали за цим графіком, тобто скасували вечірнє засідання і дві перерви для парламентаріїв, тоді як усі українці працюють з однією перервою.

Я прошу підтримати цей законопроект, тому що він буде реально сприяти оптимізації нашої роботи, і депутати у вівторок, середу та четвер зможуть брати участь у засіданнях своїх комітетів і відвідувати засідання інших комітетів, тому що зараз депутат у середу може або підтримати свою законодавчу ініціативу на засіданні іншого комітету, або відвідати засідання свого комітету.

Комітет з питань Регламенту на своєму засіданні 1 липня розглянув цей законопроект і рекомендував Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Тоді прошу записатися від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Зінкевич Яна Вадимівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Прошу передати слово пану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич Руслан Петрович. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дуже дякую за слово. Шановний головуючий! Шановні колеги! Я пам'ятаю цю ініціативу, яку запропонував Голова Верховної Ради,

зважаючи на ту практику під час роботи в пленарному режимі через карантин відповідно.

Нагадаю, як ми працюємо зараз: у вівторок і четвер до 15 години без перерви, без вечірніх засідань, а в середу працюємо зазвичай до 14 години, оскільки в нас о 15 годині починається робота в комітетах, а в багатьох комітетах є ще підкомітети, у яких працюють саме цю годину до роботи в комітетах. Це правильно, і це передбачено вимогою Закону «Про комітети Верховної Ради України». А в п'ятницю ми працюємо до 13 години, після чого півгодини залишається для оголошення запитів і ще півгодини для виступів з різних питань.

Натомість нам запропонували зовсім іншу редакцію, за якою збережені домовленості у вівторок і четвер працювати до 15 години, у середу замість до 14 години продовжується робота до 15 години, і фактично унеможлиблюється робота у підкомітетах і проведення засідань комітетів. А в п'ятницю чомусь у нас робота до 16 години.

Друзі, ну, відверто кажучи, давайте якимось чином триматися вже логіки. Ми підтримуватимемо лише в тому випадку, якщо визначаємо, що в нас має бути одна перерва, про що так багато казали. Якщо фракції отримають таке саме право, яке вони мали досі, щоб виступати з відповідними заявами і перервами на кожному пленарному засіданні, а зараз пленарне засідання буде одне, то давайте надамо таке право до перерви і після перерви, це буде справедливо і чесно. Принаймні про це говорила наша фракція на засіданні Погоджувальної ради, коли ця ідея обговорювалася.

Тому ми проти того, щоб це сьогодні приймалося в цілому. Ми вносимо поправки і наполягатимемо на тому, щоб вони були прийняті, бо вони абсолютно логічні і відповідають тим домовленостям, яких ми досягаємо. Якщо ми їх досягаємо, давайте виконувати, а не вводити в оману своїх колег.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Бондар Віктор Васильович, депутатська група «Партія «За майбутнє».
Будь ласка.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Батенку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, депутатська група «Партія «За майбутнє» вважає, що в цілому цей законопроект щодо змін до Регламенту позитивний, це ще один крок до того, що ми позбуваємося рудименту минулого, коли в Українській Радянській Соціалістичній Республіці депутатам Верховної Ради

треба було дві години на відпочинок під час активного голосування. Після наших активних голосувань турборежиму нам багатьом також потрібен відпочинок, але, очевидно, нам треба раціональне використання часу. Ми розуміємо, що це час на підготовку законопроектів, їх аналіз, вивчення, це те, що ми отримуємо вчасно порядком денний. Це час для вчасного отримання і опрацювання порівняльної таблиці до другого читання, щоб ми мали можливість проаналізувати, які поправки враховано, а які – не враховано.

Тому ми підтримуємо в цілому ці зміни, але разом з тим у нас є застереження щодо норми законопроекту в частині дозволу на необмежене включення до порядку денного пленарного засідання будь-якого законопроекту без попереднього включення цього питання до порядку денного цього дня.

Тому ми вважаємо, що абсолютна більшість народних депутатів у такій ситуації не буде поінформована про зміст і суть цих законопроектів. Наша депутатська група підтримуватиме зміни до Регламенту в цій частині в першому читанні за основу. Але лише за основу з доопрацюванням до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев Сергій Владиславович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Прошу передати слово Крульку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Законопроект, який ми зараз розглядаємо, має на меті оптимізувати роботу Верховної Ради. Ми як фракція вважаємо, що цей документ можна прийняти в першому читанні за основу.

Безумовно, що під час пленарного тижня також відбуваються засідання комітетів, засідання міжвідомчих комісій. Народні депутати представляють свої законопроекти не лише у своєму комітеті, а й у іншому комітеті, який є головним комітетом щодо даного законопроекту, а народний депутат є відповідно суб'єктом права законодавчої ініціативи. Тому, безумовно, скасування перерви з 14 до 16 години, як передбачається цим законопроектом, дасть можливість депутатам ефективніше планувати свій робочий тиждень. Дійсно, це радянський рудимент. Не треба народним депутатам двох годин для відпочинку. Коротка перерва 30 хвилин – і можна далі працювати в нормальному режимі.

Але водночас цей законопроект потрібно буде доопрацювати до другого читання. Ми виступаємо, щоб таку можливість було надано для народних депутатів. А саме ми вважаємо, що в п'ятницю час для оголошення запитів не можна робити за рахунок виступів народних депутатів з різних питань. Тому що в «різному» народні депутати можуть оголосити свою позицію, депутатський запит з трибуни, виступити щодо ситуації на відповідних виборчих округах, звернути

увагу правоохоронних органів чи інших державних органів на ситуацію з того чи іншого питання. Тобто це важлива така форма роботи, коли народний депутат може виступити з того питання, яке турбує його виборців і важливе для того, щоб пролунало з трибуни Верховної Ради.

Тому вважаємо, що зміни до Регламенту Верховної Ради до другого читання треба буде прийняти. Але в цілому ми підтримуємо оптимізацію роботи Верховної Ради, яка передбачена цим законопроектом. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Бакунець.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Питання робочого часу народних депутатів і є питанням ефективної роботи Верховної Ради. Звичайно, цей законопроект дасть можливість спланувати розклад засідань комітетів, до складу яких ми входимо, так, що ми зможемо на них представляти свої законодавчі ініціативи. Адже тепер можна буде проводити засідання комітетів не лише в середу у пленарний тиждень, а й кожного дня, і це важливо. Правильною є також ініціатива про збільшення загального робочого часу в пленарному тижні з 18 до 19 години.

Тому депутатська група «Довіра» підтримує цей законопроект за основу і в цілому, за умови дотримання частини четвертої статті 102 Регламенту Верховної Ради України.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, Ярославе Івановичу. Після нього є бажані виступити з мотивів? Немає.

Зараз – Железняк, потім голосуємо. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу і підготуйтеся до голосування.

Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я є співавтором цього законопроекту і вважаю його дуже правильним. Насправді одне з надбань того режиму, в якому ми працюємо через коронавірус, – це те, що ми, нарешті, дійшли того, щоб графік для праці народних депутатів змінити на більш розумний, у тому числі в різних комітетах.

Звичайно, є багато пропозицій до цього законопроекту щодо перерви, щодо виступів. Думаю, що ми зможемо доопрацювати цей законопроект до другого читання. Але в цілому вважаю, що це дуже правильна логіка, для того щоб ми менше витрачали часу на перерви і більше для розгляду законопроектів і дискусій щодо них.

Тому наша фракція підтримуватиме цей законопроект за основу, і сподіваюся, ми його доопрацюємо до вересня і приймемо в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування. Запросіть народних депутатів до залу. Готові голосувати?

Шановні колеги, цей законопроект пропонується прийняти за основу і в цілому. Немає заперечень? (*Шум у залі*).

Тоді ми наступну сесію почнемо за звичайним графіком (*Шум у залі*). Ні, шановні колеги, потім переносити не будемо – або так робимо, або можемо зовсім... Не готові за основу і в цілому? (*Шум у залі*). Колеги кажуть, що ні. Ні, то ні, питань немає.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо графіка проведення пленарних засідань» ([№ 3608](#)) за основу. Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги! Давиде Георгійовичу, ви з процедури просили чи заступник міністра щодо законопроекту [№ 3650](#)? Корнієнко? Підходили звертали-ся з процедури, хто говоритиме?

Корнієнко Олександр Сергійович з процедури.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Так, у нас є пропозиція виключити з порядку денного на сьогодні законопроект № 3650.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень? Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення у відповідність положень бюджетного законодавства у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи» ([№ 3614](#)) (*Шум у залі*). Зачекайте, не кричіть! Ми його

розглядаємо? Розглядаємо. Пропонується це питання розглянути за скороченою процедурою.

Автори наполягають (*Шум у залі*). Я можу поставити питання про зняття його з порядку денного, можу не ставити. Але воно є. Ні, в кінець – ні. Ми або його розглядаємо, або не розглядаємо. Колеги наполягають, щоб розглядати.

Це перше читання, шановні колеги! Я розумію, у нас всі закони пов'язані, вони створюють законодавство України (*Шум у залі*).

Ні, зараз ми його або знімаємо... З процедури – ні. Що голосуємо? Ні. Ви наполягаєте зняти його з порядку денного? (*Шум у залі*).

Ні, зачекайте, я поставлю. Буде 226 голосів – знімемо, не буде 226 – не знімемо. Правильно? Ні. Шановні колеги, порядок денний є, ми за ним або йдемо, або не йдемо. А можна тоді запросити голів депутатських фракцій та груп до трибуни і обговорити? Будь ласка.

Шановні народні депутати, прохання не розходитися. Зараз зведемо позиції, 2 хвилини.

Повертаємося до розгляду питання. Заперечень більше ні в кого немає. Пропонується розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається народному депутату України Андрійовичу Зіновію Мирославовичу, 2 хвилини.

АНДРІЙОВИЧ З.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 87, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, пане Голово! Шановні колеги народні депутати! Шановний український народе! Важливим кроком завершення децентралізації є внесення змін до Бюджетного кодексу України. Новий територіально-адміністративний устрій базового та районних рівнів потребує відповідних змін щодо правових засад бюджетної системи України. Законопроект № 3614 передбачає закріплення за сільськими, селищними, міськими громадами належної ресурсної бази для здійснення повноважень на новій територіальній основі. З прийняттям законопроекту № 3614 об'єднані територіальні громади стануть фінансово самостійними учасниками бюджетного процесу.

Актуальність прийняття законопроекту важливо з огляду на те, що чергові місцеві вибори 2020 року мають пройти на новій територіальній основі. Необхідним є законодавче врегулювання закріплення збалансованого підходу до визначення складу доходів та видатків місцевих бюджетів, бюджетів громад.

Законопроектом № 3614 передбачається впровадження в Україні оптимальної моделі бюджетної децентралізації, що, безперечно, створює належні умови для стабільності фінансування бюджетної системи України, економічного зростання громади, наближення управління фінансами та споживання суспільних послуг, покращення якості надання таких послуг.

Тому, колеги, зважаючи на важливість законодавчого врегулювання фінансової спроможності громад на засадах децентралізації та забезпечення подальшого зміцнення місцевого самоврядування в Україні прошу підтримати законопроект № 3614 в першому читанні. Держава зобов'язана, окрім делегованих повноважень і обов'язків, передбачених чинним законодавством, передати місцевим громадам фінансовий ресурс. Отже, чим спроможніше місцеве самоврядування, тим сильніша наша Україна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи.

Кузбит Юрій Михайлович.

КУЗБИТ Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 101, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Шановні колеги, Комітет з питань бюджету на своєму засіданні 1 липня розглянув законопроект № 3614, що за визначенням авторів має на меті створення належної ресурсної бази для здійснення повноважень органами місцевого самоврядування на новій територіальній основі. Однак урядові проект постанови № 3650 та законопроект [№ 3651](#) щодо нового територіального поділу та впорядкування окремих питань діяльності органів влади у зв'язку із зміною районів не містять положень щодо розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, що є необхідним для подальших змін у розподілі доходів і видатків між відповідними бюджетами.

Тим не менше, запропонувавши новий перелік доходів і видатків окремо бюджетів територіальних громад сіл, селищ, міст і районних бюджетів законопроектом не надано детальних розрахунків зміни фінансової спроможності всіх місцевих бюджетів з урахуванням обсягу видаткових повноважень та ресурсного забезпечення, сфери функціонування і відповідальності органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, а також у контексті спроможності створення фінансових можливостей для сталого розвитку відповідних територій.

Водночас варто поінформувати, що уряд, визнавши перший етап децентралізації і створення громад завершеним, на новому етапі взяв на себе зобов'язання унормувати питання про розмежування сфер відповідальності між органами влади різних рівнів. Наразі Мінрегіоном опубліковано для попереднього обговорення проекти нової редакції законів про місцеве самоврядування, про місцеві державні адміністрації та на їх основі змін до Бюджетного кодексу України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради також вважає, що відповідні зміни до Бюджетного кодексу України повинні мати комплексний характер, який відповідав би системному баченню адміністративно-територіального устрою, належного виконання окремими громадами функцій для забезпечення ними своїх мешканців.

За результатами розгляду комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді законопроект № 3614 прийняти у першому читанні за основу. Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є необхідність обговорити це питання? Прошу записатися: два – за, два – проти.

Рахманін Сергій Іванович, політична партія «Голос».

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Лозинський, фракція політичної партії «Голос».

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні українці, зараз дуже багато людей з різних куточків нашої країни слідкують за цим засіданням, українці від Карпат і до Харківщини, з півдня до півночі дуже уважно дивляться за руками народних депутатів.

Шановні колеги, сьогодні Верховна Рада хотіла далі продовжити знищення громад, підпорядкувати громади під управління районів, але цього поки що не сталося. Чи достатньо зараз прийняти це рішення? Ні, недостатньо, це рішення – змінити бюджетні повноваження, забрати ресурси у районів – потрібно було виконати ще рік тому. Але цього недостатньо. Нам обіцяли скасувати районні ради, щоб громади вирішували. Їх скасували? Ні. Нам обіцяли скасувати районні державні адміністрації, щоб Офіс Президента не міг лізти своїми брудними руками в кожную громаду і вирішувати, де буде ремонт, де відбудеться зміна. Це мають вирішувати люди.

Тому абсолютно правильно підтримати цей законопроект. Він мав бути прийнятий не сьогодні, не в турборежимі останніх днів перед літніми канікулами, а рік тому, а разом з ним мали відійти в минуле і районні ради, і районні державні адміністрації.

Важливо: почуйте людей! Ви зупинили цей проект постанови на нашу вимогу. Верховинщина, Київщина, Васильків, Вишгород, Ірпінь, Буча, Переяслав, Тернопільщина, Богородчани і Калуш на Франківщині – почуйте цих людей, зберіть їх за одним столом, поясніть, для чого ви це робите з ними.

А за цей законопроект треба було голосувати рік тому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народна депутатка Білозір Лариса Миколаївна, депутатська група «Довіра».

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Вінниччина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Сьогодні на порядку денному була правильна логіка розміщення законопроектів: спочатку проект постанови № 3650 – новий адмінтерустрій, потім – законопроект № 3614, той, що ми розглядаємо, який стосується змін до Бюджетного кодексу України саме в частині завершення адмінтерустрою, а далі вже проект постанови [№ 3809](#) щодо призначення чергових місцевих виборів у 2020 році.

На жаль, ця логіка порушена. Сьогодні знову на засіданні комітету розглядатимемо райони. Вибірково: одні області будемо розглядати, інші – ні. Але насправді цей законопроект потрібний, його треба проголосувати.

Законопроект № 3614 про фінансові гарантії місцевому самоврядуванню, що створює належну ресурсну базу для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на новій тероснові, проект постанови щодо якої ми так і не проголосували.

Бюджети 1470 громад за цим законопроектом перейдуть на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Серед основних надходжень буде ПДФО, як і в об'єднаних територіальних громадах, – 60 відсотків.

Також місцеві податки, збори, акцизний податок, трансферти. Жодні сільські, селищні, міські бюджети більше не залежатимуть від районів і не випрошуватимуть гроші. Це законопроект про гроші громадам, його потрібно підтримати.

Але хочу сказати, що навколо нового районування дуже багато спекуляцій. І самоврядні, хочу підкреслити, повноваження райрад перейдуть уже громадам, і з ними перейдуть ресурси. Тому буде хаос, якщо ми не проголосуємо проекту постанови № 3650 про ліквідацію і утворення нових районів. Закликаю все-таки в комплексі підтримати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Чайківський, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ЧАЙКІВСЬКИЙ І.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 165, Тернопільська область, самовисуванець). Прошу передати слово Тарасу Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Колеги, фактично ми опинилися між молотом і ковадлом, тому що зняли питання укрупнення нових районів як важливий етап адміністративно-територіальної реформи в країні, а наступним питанням ми маємо прийняти проект постанови про призначання чергових місцевих виборів в 2020 році, у якому знову-таки не передбачено виборів до районних рад. Тобто ми стали заручниками ситуації, хоча всі розуміємо, що на сьогодні районні ради стають бюджетним анахронізмом, і це видно саме в цьому законопроекті № 3614.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» ратує і виступає за те, що ми повинні просуватися якісно вперед у частині нового етапу адміністративно-територіального поділу країни. Ми повинні пам'ятати, що має бути якісна й реальна децентралізація на рівні місцевих громад. Ми виступаємо за те, щоб передати реальні повноваження з районів до об'єднаних місцевих територіальних громад. Фінансова спроможність громад – понад усе, і незалежність місцевих бюджетів. Саме за це наша депутатська група голосуватиме і підтримає законопроект № 3614 в першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Народний депутат Саврасов Максим Віталійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович Князевич. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, Максиме Віталійовичу, за слово. Шановні колеги, у мене абсолютне дежавю, ми в понеділок мали схожу ситуацію, лише вона була дещо іншою. Тоді коли Президент запропонував розглянути проект постанови про призначення чергових місцевих виборів з урахуванням того, що перед цим мав бути проголосований проект постанови про новий адмінтерустрій, який не було навіть подано для розгляду в сесійну залу, і це завершилося тим, що він поспішно змушений був відкликати проект відповідної постанови. Так само і зараз. Друзі, щойно ми відкликали проект постанови про адмінтерустрій – наступним кроком треба було відкликати цей законопроект.

Тут представниця «Довіри» правильно казала про те, що була абсолютна логіка в тому, щоб спочатку говорити про матеріальне, так би мовити, право, а потім фінансово забезпечити його ресурсами. Тим паче така ситуація може трапитися, що допоки той проект постанови не буде провалено, завжди буде

острах того, що цей законопроект підпадатиме під нові райони. Щоб потім не використали це і сказали, знаєте, у нас грошей уже немає на старі райони, і тому давайте формувати і фінансувати нові.

Ніхто не проти того, щоб гроші передавати до ОТГ і місцевих бюджетів. Ми будемо обов'язково підтримувати цей законопроект у першому читанні. Але в другому читанні його можна розглядати лише в тому разі, якщо ми, справді, будемо переконані, що в нас немає негативної перспективи прийняття проекту постанови про адмінтерустрій. Якщо така перспектива буде, цей законопроект навпаки поки легітимізує той проект постанови.

Тому я рекомендую його приймати в першому читанні і дочекатися долі того проекту постанови. Лише після того можна буде його приймати в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Народовладдя – саме це була головна обіцянка Президента Зеленського під час передвиборної кампанії. «Слуги народа» – так ви себе назвали. Так ось, зараз перед Верховною Радою України на площі ваші господарі. Хоча б хтось один із вас вийшов до них? Вийшли? Невже? Вони вас кликали весь день.

Принцип який? Ви сьогодні хочете зменшити кількість лікарень, шкіл, заради цього перетасовуєте всю Україну і всі громади. Запитайте людей, чи потрібно їм це, а після цього впроваджуйте ваші інновації у вашому турборежимі? Якщо ви служите людям, то слухайте людей, а не Міжнародний валютний фонд і ваших зовнішніх керманічів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Євгенович Івченко, «Батьківщина».

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Усі члени фракції «Батьківщина» вийшли до людей, і ми радіємо з того, що сьогодні зняли з розгляду проект постанови [№ 3650](#) про нові райони. Ми підтримуємо бюджетну децентралізацію і закріплення власних податків безпосередньо в селах і містах, де живуть наші люди. Але, колеги, цей законопроект продовжує дискусію про те, у який спосіб ми спотворюємо добровільне об'єднання громад.

Цей законопроект продовжує дискусію про те, як ми говоритимемо в Дніпрі, Харкові, Одесі, Івано-Франківську, що там будуть створені районні ради. Цей законопроект продовжує дискусію про те, куди будуть спрямовуватися кошти і субвенції: безпосередньо в ОТГ чи через райони і таке інше. Цей законопроект продовжує дискусію про те, що субрегіональний рівень не має мати тих повноважень, які ви хочете виписати.

Колеги, ми підтримуємо все те, що пов'язано з місцевим самоврядуванням. Не спотворюйте тим адміністративно-територіальним устроєм і тими районами...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, усі бажаючі виступили? Переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати? Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення у відповідність положень бюджетного законодавства у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи» ([№ 3614](#)) за основу. Ми голосуємо за основу. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Дякую.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році (25 жовтня 2020 року)» ([№ 3809](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Загоруйко Аліна Леонідівна.

ЗАГОРУЙКО А.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні виборці! Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

розглянув на своїх засіданнях 9 та 14 липня проект Постанови «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році (25 жовтня 2020 року)» (№ 3809), поданий членами нашого комітету. Цим проектом постанови пропонується призначити на неділю 25 жовтня 2020 року чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Водночас пропонується не призначати і не проводити виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, в окремих районах, містах, селищах і селах Донецької та Луганської областей, а також вибори депутатів Донецької та Луганської обласних рад у зв'язку з неможливістю забезпечення в останніх представництва спільних інтересів територіальних громад сіл, селищ та міст Донецької та Луганської областей.

Всебічно обговоривши питання, комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України цей проект постанови прийняти в цілому з урахуванням таких пропозицій.

У преамбулі проекту постанови слово та цифру «пункту 2» виключити. Після слів «Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад» доповнити словами та цифрами «статей 1, 3 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації»».

Пункт 1 проекту постанови викласти в такій редакції: «Призначити чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, крім визначених пунктами 2 і 3 цієї постанови, на неділю 25 жовтня 2020 року».

У пункті 2 проекту постанови після слів «міста Севастополя» доповнити словом «та»; слово «областях» змінити словом «областей».

У пункті 4 проекту постанови слова «або стосовно яких було прийнято рішення про неможливість їх проведення» виключити; слова «окремим законом» замінити словами «окремими законами»; після слів «міста Севастополя» доповнити словами «після повноцінного завершення на відповідних територіях процедур з роззброєння, демілітаризації та реінтеграції відповідно до стандартів Організації Об'єднаних Націй та Організації з безпеки і співробітництва в Європі».

Доповнити проект постанови новим пунктом 5 та викласти його в такій редакції: «Чергові місцеві вибори не проводяться у разі призначення перших виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів на 25 жовтня 2020 року».

У зв'язку з цим змінити подальшу нумерацію пунктів проекту постанови. Пункт 5 проекту постанови вважати пунктом 6 та викласти в такій редакції: «Кабінету Міністрів України вжити в межах повноважень заходів щодо забезпечення фінансування місцевих виборів 25 жовтня 2020 року за рахунок коштів державного бюджету України; спільно з Центральною виборчою комісією розробити заходи та рекомендації, спрямовані на запобігання поширенню гострої

респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, під час проведення місцевих виборів 25 жовтня 2020 року з урахуванням виборчих процедур та вимог Виборчого кодексу України; здійснити розрахунок та передбачити видатки на забезпечення заходів, вказаних у підпункті 2 цього пункту».

Пункт 6 проекту постанови вважати пунктом 7 та викласти в такій редакції: «Центральній виборчій комісії в установленому законодавством України порядку вжити заходів щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення підготовки та проведення виборів, вказаних у пункті 1 цієї постанови, за рахунок коштів державного бюджету України».

У разі прийняття...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей проект постанови? Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Народний депутат Герега Олександр Володимирович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ГЕРЕГА О.В. Прошу передати слово Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги! Шановні друзі! Депутатська група «Партія «За майбутнє» однозначно буде підтримувати проект Постанови «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році (25 жовтня 2020 року)». Акцентуємо увагу на тому, що ми правильно зрозуміли доповідача, що під місцевими виборами відповідно до визначення Конституції маються на увазі і міські вибори, які ми будемо проводити, об'єднані територіальні громади, сільські, селищні ради і районні ради. Тобто ми узагальнюємо це поняття. Це перша позиція.

Друга позиція. Ми чітко почули про те, що ці вибори не будуть проводитися на тимчасово окупованих територіях.

Наостанок. Ми вважаємо, що ані опозиції, ані владі не треба боятися виборів – чергових чи позачергових. Ми всі готуємося до них. Але ми повинні розуміти, що не можна міняти правила під час голосування за цей проект постанови. Тому наше звернення до Дмитра Олександровича Разумкова про те, щоб завтра ми невідкладно розглянули в другому читанні зміни до Виборчого кодексу, де врахували всі ключові позиції, які були проголосовані профільним комітетом, і відкрили максимально списки для наших виборців, а не боялися відкритих списків. Бо зараз, по суті, ми маємо частково закриту пропорційну виборчу систему.

Польща нам продемонструвала, як в умовах пандемії проводити чесні, демократичні, відкриті вибори, коли 70 відсотків населення прийшли і проголосували за Президента країни. Так само, я вважаю, і громадяни України у непростих соціально-економічних умовах візьмуть активну участь і підтримають нове покоління, нові політичні сили, які можуть показати нову якість політики, а не стару, яка проявила своє банкрутство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, те, що ми зараз розглядатимемо, – це приклад того, як можна швидко виправляти помилки. Фракція «Батьківщина» вважає, що унікальну роботу провели всі фракції, профільний комітет і в цілому парламент. Ми виправили всі помилки, які були у попередній редакції, і, думаю, що тепер цей проект постанови буде підтриманий абсолютною більшістю цього скликання, що це, нарешті, відкриває шлях до чесних, прямих виборів. Ті нюанси, які залишаються, вважаю, завтра ми врегулюємо змінами до закону про вибори. Залишається єдине питання: що робити, якщо об'єднана територіальна громада – це і є район? Гадаю, що над цим питанням треба попрацювати профільному комітету, бо це абсурд – обирати районну раду там, де є єдина об'єднана громада. Нам не треба розбазарювати коштів на це, а прийняти окреме рішення. Ми пропонуємо профільному комітету і всім долучитися до визначення цього питання.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за цей проект постанови, і ми його підтримуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Папієв Михайло Миколайович, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Королевська Наталія Юріївна. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти прийняття цього проекту постанови, і я хочу пояснити чому. У цьому проекті постанови ви забороняєте людям мати право обирати свої обласні ради, людям, які шостий рік живуть на війні, людям, які голосували за Президента, за Верховну Раду, людям, які сьогодні чекають свого виборчого права, щоб сформувати обласні ради в Донецькій та в Луганській областях.

За яким правом ви позбавляєте цих людей обирати свою раду, свою владу, яка вирішувала б їх місцеві проблеми? Вибачте, але шостий рік на цих територіях панують військово-цивільні адміністрації, які одноосібно розподіляють бюджет, розв'язують всі проблеми областей. На підставі чого сьогодні ми позбавляємо права людей сформувані свої обласні ради? Може, ви вважаєте, що Луганщина і Донеччина – це не Україна? Так ми вам нагадаємо, це – Україна.

Це сьогодні вирішить питання, якщо ми дамо право людям обрати обласні ради, це дасть можливість в Раді почати, нарешті, мирний дипломатичний діалог. Ви, на жаль, сьогодні не приймаєте рішення щодо Мінських угод, не приймаєте рішення щодо врегулювання та зупинення бойових дій на сході, то дайте право місцевій обласній раді вести діалог з контрольованою та неконтрольованою територіями. Дайте право українському парламенту вирішувати реалізацію Мінських угод! Дайте право людям повернути мир в Україну!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Шановні друзі, такого бардака, як з прийняттям цього проекту постанови, і взагалі з тим, що зараз відбувається навколо районів, адміністративно-територіального устрою України наша країна не бачила ніколи. Це вже не «Квартал-95» – це «бардак-95». Я не знаю, як ще це можна назвати. Подивіться, нам у понеділок нав'язували, що мали проголосувати проект постанови про призначення чергових місцевих виборів, без районів, без міст, без громад, забули половину країни. Нам це просували, Зеленський особисто виписав це: давайте на засіданні позачергової сесії. Слава Богу, ми всі разом змогли це зупинити. Зараз переписаний проект постанови, дійсно, відповідає логіці і її можна голосувати.

Але що ж ви робили до того? Що ви робите з фінансуванням виборів? Ви забирали гроші – раз, забирали гроші – два, повертали гроші – раз, повертали гроші – два. Та зупиніться вже! Що ви робите з виборчими правилами? Ви досі не знаєте, за якими правилами країна буде обирати. Ви хотіли призначити вибори невідомо куди, невідомо як. Ми досі не знаємо, як вони мають відбутися, відповіді немає.

Прямо сьогодні завдяки тому тиску, який здійснила опозиція і тисячі людей, що вийшли на вулиці, ви зняли з розгляду проект постанови про райони. Але зараз подивіться, ну, не можна так будувати країни, ви на коліні десь під дверима пишете, яким чином країна обиратиме свою владу. Такого в історії держави ще не було ніколи. Це буде приклад, як не можна ніколи робити. Це роль опозиції, тому що саме завдяки опозиції цей проект постанови, справді, схожий на проект постанови сорокамільйонної країни, а не студії, яка смішить народ і сама себе – «бардак 95».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Білозір, потім ще Лозинський з «Голосу» і Корнієнко зі «Слуги народу», і переходимо до голосування.

БІЛОЗІР Л.М. Шановні колеги! На мою думку, це найбільш пропрацьований та продуманий проект постанови щодо призначення чергових місцевих виборів, який учора допрацював наш профільний комітет, врахував усі зауваження, для того щоб вибори були проведені відповідно до Конституції і щоб були правові підстави для перших виборів громад, які буде призначати ЦВК.

Але я хотіла б зупинитися і спростувати те, що, дійсно, вибори до обласних рад у Донецькій і Луганській областях не призначаються через неможливість представництва спільних громад, велика частина яких окупована.

Ми також тут чітко випикуємо, що Росія є агресором, це дуже важливо, і говоримо про деокупацію та реінтеграцію. Тобто лише тоді ми можемо проводити вибори, коли будуть повністю звільнені території і приведена як би в площину культурна політика.

Також дуже важливо, що даємо доручення ЦВК проводити перші вибори. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Роман Лозинський, «Голос». Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги, час пришвидшується. Півтора місяця потрібно було владі, щоб почути «Голос» і почати говорити, що Мінськ не працює. Місяць потрібно було, щоб зрозуміти, що міністр Ємець ніщо не змінить в медицині, і його відкликали. Зараз вистачило півтора дня, щоб пояснити, чому цей проект постанови неконституційний і чому його потрібно було змінювати. Чому хотіли зірвати вибори? Але зараз, на щастя, їх не буде зірвано.

Фракція «Голос» зареєструвала альтернативний проект постанови, з якого враховано ключові положення. Учора комітет відпрацював конструктивно, пропозиції почули і врахували. Важливо, що на деокупованих територіях Донбасу вибори пройдуть лише після реінтеграції. Недостатньо контролю над кордоном, недостатньо роззброєння – лише повернення України на Донбас, тоді і вибори.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександр Сергійовичу Корнієнко, фракція «Слуга народу».

КОРНІЄНКО О.С. Добрий день, колеги! Що ми читали в *Telegram*-каналів? Місцевих виборів не буде, «Слуга народу» їх відмінила, тому що в них немає рейтингу або що. Місцеві вибори відбудуться 25 жовтня (*Шум у залі*).

Місцеві вибори будуть повсюдно, на всій території України. До обласних рад, до районних рад, на жаль, я кажу це, і до всіх рад об'єднаних територіальних громад по всій території України. Місцевих виборів до обласних рад

Донецької та Луганської областей не буде. Ми розуміємо чому. Ми не можемо визначити, які там спільні інтереси.

Наш комітет працював довго над цим проектом постанови. Зараз ви побачите це з підтримки в залі, що він є компромісним, правильним, узгодженим з Центральною виборчою комісією, і таким, який забезпечить там законні вибори.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, є пропозиція зайняти свої місця і перейти до голосування.

Ставлю на голосування проект Постанови «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році (25 жовтня 2020 року)» ([№ 3809](#)) відповідно до висновку комітету прийняти в цілому з урахуванням пропозицій та необхідними техніко-юридичними правками. Це проект постанови, це не законопроект, шановні колеги, тому я ставлю так, як вимагається.

Ще раз підкреслюю: прийняти в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Усі готові? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про медіацію» ([№ 3504](#), [№ 3504-1](#)). Є пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра юстиції Олександр Анатолійович Банчук.

Олександр Анатолійович. Будь ласка.

БАНЧУК О.А., *заступник міністра юстиції України.* Добрий день, шановний головуєчий, шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується урядовий проект Закону «Про медіацію» (№ 3504). Цей законопроект розроблений робочою групою Міністерства юстиції, фактично це результат праці робочої групи, до якої входили медіатори. Це довготривалий і довгоочікуваний проект для медіаторів. Сподіваюся, що це скликання парламенту все-таки зробить крок і прийме цей законопроект. Це дуже важливо для медіаторів, для правової системи, для системи правосуддя, щоб не всі конфлікти надходили до суду, а вирішувалися за допомогою медіаторів. Тому законопроект передбачає врегулювання статусу медіатора, процедури проведення медіатора, договору про врегулювання

і угоди за результатами медіації, а також запроваджує вимоги до медіаторів, встановлює принципи проведення медіації.

Ми вважаємо, що ухвалення цього законопроекту дасть можливість зменшити витрати бюджетних коштів на здійснення правосуддя, на послаблення конфліктів, з якими йдуть люди до суду, уможливить підвищити рейтинг України в *Doing Business*, у критеріях за індексом якості судочинства.

Тому прошу підтримати і проголосувати у першому читанні за основу урядовий законопроект № 3504 про медіацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Анатолійовичу.

До слова запрошується народний депутат України Андрій Андрійович Ключко як співавтор альтернативного законопроекту.

КЛЮЧКО А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановний головуючий, шановні народні депутати! Цей законопроект є альтернативним до проекту Закону «Про медіацію» (№ 3504), хоча значна частина його положень схожа за змістом з відповідними положеннями основного проекту.

Головні відмінності законопроекту № 3504-1 від основного проекту полягають у тому, що в ньому повніше розглядається питання набуття права на зайняття медіацією, відповідальності медіатора, зупинення та припинення права на медіацію, самоврядування медіаторів тощо.

Законопроект також передбачає проведення чинного законодавства України щодо альтернативного вирішення спорів у відповідності із стандартами Європейського Союзу та імплементує норми відповідної директиви Європейського парламенту та Ради в національне законодавство України, що створить умови для роботи медіаторів у єдиному європейському правовому просторі.

Загалом, щоб не гальмувати процес прийняття Закону «Про медіацію», у ініціатора законопроекту є розуміння щодо доцільності підтримки основного законопроекту, але з відповідним проханням і вимогою включити до нього під час підготовки до другого читання норми, які детальніше вписані в альтернативному законопроекті.

Дуже коротко озвучу кілька важливих позицій. Наприклад, це норма про те, що особа не може бути допитана як свідок у кримінальному провадженні, у якому вона брала участь як медіатор.

Прохання також доповнити текст основного законопроекту статтею, яка врегулює питання здійснення медіації медіатором індивідуально, з наданням йому статусу самозайнятої особи або статусу суб'єкта підприємницької діяльності. В альтернативному законопроекті детальніше вписано питання відповідності медіатора, тому прохання підтримати основний законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Андрійовичу.

До слова запрошується голова Комітету з питань правової політики Андрій Євгенович Костін. Будь ласка, Андрію Євгеновичу.

КОСТІН А.Є., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, забезпечення доступу до правосуддя має включати доступ як до судових способів вирішення спорів, так і до позасудових, до яких, зокрема, належить медіація. Саме тому Європейська комісія з питань ефективності правосуддя Ради Європи приділяє надзвичайну увагу питанням розвитку медіації, яка спроможна розвантажити судову систему. Запровадження інституту медіації в правове поле також відповідатиме загальній позиції України щодо гармонізації національного законодавства із законодавством Європейського Союзу.

Медіація – це різновид переговорів, які є структурованими та відбуваються на добровільних засадах за участю нейтрального та незалежного посередника – медіатора. При цьому медіатор не приймає жодних рішень по суті спору, сторони самі визначають, який варіант спору є прийнятним до них.

Нині є потреба у прийнятті рамкового закону, який сприятиме підвищенню поінформованості населення про медіацію, легалізації професії медіатора та відповідного роду діяльності, а також інтегрує медіацію до процесуального законодавства. Такий рамковий характер закону відповідає рекомендаціям провідних міжнародних експертів з питань медіації, які досліджували питання в Україні.

Прийняття Закону «Про медіацію» також позитивно вплине на інвестиційний імідж України та уможливить піднятися в рейтингу Світового банку *Doing Business*.

Спроби прийняти Закон «Про медіацію» здійснюються ще з 2010 року, і на даний час Україна майже остання країна на пострадянському просторі, яка досі не має закону про медіацію. Отже, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про медіацію» (№ 3504), поданий Кабінетом Міністрів України, прийняти в першому читанні за основу, врахувавши під час доопрацювання до другого читання зауваження та пропозиції з альтернативного законопроекту № 3504-1, а також застосувати статтю 116 Регламенту Верховної Ради України.

Прошу підтримати цей законопроект у першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Євгеновичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Є. Будь ласка, тоді запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Народний депутат Люшняк Микола Володимирович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ЛЮШНЯК М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 166, Тернопільська область, самовисуванець). Прошу передати слово пану Вельможному. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Вельможний, «Довіра».

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Колеги, питання медіації, як і лобізму, український парламент розглядав уже не раз. Вперше законопроект щодо медіації вносився урядом у грудні 2019 року.

Аналогічний проект також був проголосований у першому читанні депутатами восьмого скликання. Значна частина поправок та пропозицій, що подавалися у восьмому скликанні представниками асоціацій та медіаторів до другого читання, враховані в запропонованих на розгляд законопроектах. Основний і альтернативний законопроекти розроблені задля забезпечення правових механізмів позасудового вирішення спорів через так звану процедуру медіації. Сама процедура врегулювання спорів до суду на практиці існує давно, і саме тому важливо врегулювати діяльність медіаторів на рівні закону. Нам лише залишається визначитися концептуально, допрацювати до другого читання один з двох законопроектів і, нарешті, забезпечити діяльність медіаторів та можливість проведення медіації в рамках закону.

Депутатська група «Довіра» підтримуватиме два законопроекти і пропонує до другого читання допрацювати єдиний проект, взявши переваги кожного із зареєстрованих сьогодні документів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Княжицький Микола... Вибачте, Руслан Петрович Князевич, фракція «Європейська солідарність».

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановний пане головуєчий. Шановні колеги, проект Закону «Про медіацію», справді, надзвичайно багатостраждальний законопроект. Ми вже четверте скликання Верховної Ради, яке намагається цей законопроект прийняти в сесійній залі. Історія цього законопроекту розпочалася після того, як у 2008 році було прийнято Директиву Європейського Союзу, яка передбачала необхідність у країнах Європейського Союзу і тих, які відповідно мають намір асоціюватися і підписати відповідні угоди, запровадити інститут досудової і позасудової медіації, узгодження спорів у своїх країнах.

Починаючи з 2010 року два скликання підряд розробляли ці законопроекти, які навіть не доходили до сесійної зали, помирили на рівні комітетів, оскільки дискусія була настільки жвавою і безперспективною, що не вдавалося навіть внести на обговорення парламенту.

У попередньому скликанні ми пішли набагато далі. Було кілька альтернативних законопроектів, один з них – Альони Іванівни Шкрум. Я дуже дякую їй як автору законопроекту, яка багато долучилася до того, щоб він з'явився. Інші колеги внесли альтернативний законопроект. Ми тоді прийняли законопроект за основу. У нашому Комітеті з питань правової політики майже два роки працювала робоча група, яку очолював депутат восьмого скликання Ігор Алексєєв, який також дуже доклався до того, щоб законопроект з'явився.

Ми напрацювали фактично максимально узгоджений законопроект. Але коли дійшло до голосування в сесійній залі, не вистачило буквально кількох голосів, і він був відхилений. На заваді стали дискусійні речі з приводу того, хто мав би вчити медіаторів, який строк навчання медіаторів тощо. Але минулого року відбулася подія – підписання Сінгапурської конвенції ООН, до якої Україна долучилася і взяла на себе міжнародні зобов'язання щодо прийняття такого закону.

Сподіваюся, що ми не повинні зараз втратити цей час. Якщо в нас є якась дискусія, думаю, що на засіданні комітету ми обов'язково обговоримо і знімемо всі ті речі, які унеможливають прийняття, для того щоб показати і європейському, і світовому співтовариству, що Україна є надійним партнером, який не лише бере на себе відповідні зобов'язання, передбачені міжнародно-правовими документами, а й виконує їх так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Народний депутат Поляков Антон Едуардович, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Лубінець Дмитро Валерійович. Будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Шановна президіє, шановні народні депутати, громадяни України! З урахуванням того, щодесь приблизно половина народних депутатів слухає виступаючих, то розуміє, що це проект закону про медіацію, не про медитацію, не про медіа, а саме про медіацію. Отже, для тієї половини, хто не розуміє, я дуже просто поясню. Це можливість вирішення будь-яких спорів: адміністративних, кримінальних, цивільних у позасудовий спосіб. Думаю, що кожен з вас і дуже багато громадян України стикалися з тим, що виникають спори. Це частина нашого життя. Усі ми чітко розуміємо, як зараз недолуго, на жаль, працює судова система в нашій державі, то у такий спосіб позасудового вирішення будь-яких спорів, коли з'являється людина, якій довіряють обидві сторони спору, конфлікту, вона може вирішити будь-яке питання.

Безумовно, депутатська група «Партія «За майбутнє» голосуватиме за обидва законопроекти. Ми підтримуємо розвиток як позасудових розглядів спорів, так і будь-який розвиток юридичної системи нашої країни. Ми, справді, розуміємо, що це потрібно, читаємо висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради і закликаємо усіх народних депутатів, якщо у вас немає часу читати всі законопроекти, будь ласка, читайте хоча б висновки ГНЕУ. Ви розумієте, що це важливі законопроекти про медіацію в нашій країні.

Дякую. Голосуємо «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кабаченко Володимир Вікторович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

Шкрум Альона Іванівна. Будь ласка.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Добрий день, шановні колеги! Знаєте, в Україні є достатньо сумна статистика про те, що зараз більше громадян вірять у життя на Марсі, ніж у чесні суди. Зрозуміло, що цю статистику нам треба змінювати.

Рівно три роки тому я стояла на цій самій трибуні і мала честь доповісти законопроект про медіацію, тоді він розглядався за повною процедурою. Кілька годин ми пояснювали, що ж таке медіація, чим вона відрізняється від медитації, чому це може бути корисно для завантаження судів в Україні. Насправді все дуже просто, колеги. Це позасудовий добровільний механізм вирішення спорів. Він є і зараз, але законодавчо не врегульований. Це наш обов'язок і можливість найкраще його врегулювати, створити вимоги до медіаторів, можливість громадянам дізнатися, як звертатися до медіаторів, створити реєстр медіаторів, дати змогу медіаторам свою діяльність більше структурувати і отримати більше довіри до цього механізму вирішення спорів. Тоді у попередньому скликанні, на жаль, через політичні розбіжності буквально три голоси не вистачило для того, щоб цей законопроект було прийнято у другому читанні.

Я впевнена, що в цьому скликанні ми маємо його прийняти і нам вистачить голосів. Хочу подякувати всім тим медіаторам з різних так званих шкіл з неоднаковим інколи баченням, з різних областей і регіонів України, які насправді об'єдналися для того, щоб написати і той законопроект за попереднього скликання, де я була автором, і цей законопроект.

Думаю, що цей законопроект має об'єднати залу і дати нам можливість більше довіряти судам, розвантажити суди, не йти до суду з тих справ, щодо яких ми можемо звернутися до арбітра, до медіатора.

Насправді хочу скористатися цим виступом, щоб подякувати всім медіаторам, колегам, які до цього долучилися, подякувати пану Князевичу з попереднього скликання голові комітету, який цей законопроект напрацьовував

і проводив разом з нами. Сподіваюся, що сьогодні він об'єднає зал. Колеги, це правильна річ, і вона чекає вже понад 10 років.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, після нього я ще запрошу до слова Андрія Євгеновича Костіна, і переходимо до голосування.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. До речі, коли розглядали проект постанови про вибори, ми вимагали голосувати його за основу. Ви зробили вигляд, що не чуєте. Опозиція, якщо вона справжня (я не вірю в конструктивні опозиції), або вона є, або її немає. Якщо опозиція є, то вона готова вас запросити, і я запрошую піти і поспілкуватися з людьми перед Верховною Радою. Не морозиво їсти перед ними, а почути, що вам ваші господарі – народ України говорить, слугами яких ви є. А ось коли є така ініціатива, яка позитивно вплине на діяльність і життя людей, то ми це підтримуємо, у цьому і є принцип справжньої опозиції. Те, що погано, не боятися говорити, а якщо є добра ініціатива, – підтримати. Ми підтримаємо цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз Андрій Євгенович Костін, після нього ще Олег Макаров, потім переходимо до голосування.

Будь ласка.

КОСТІН А.Є. Шановні колеги, медіація – це не лише про розвантаження судової системи, це і про збільшення відповідальності людей за розв'язання тих проблем, які вони мають. Це дуже важливо, для того щоб люди розуміли, що в їхніх руках прийняття найкращого для них рішення, що відповідає їхнім інтересам і потребам і яке не буде прийматися будь-ким, окрім них.

Тому, шановні колеги, прохання підтримати цей законопроект. Ми доопрацюємо до другого читання поправки, які надійдуть від народних депутатів. Упевнений, що восени, нарешті, приймемо цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров Олег Анатолійович. Будь ласка.

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, цей законопроект не те що дозрів – він перезрів. Уже чотири скликання народних депутатів його слухали, приймали в першому читанні, подавали поправки до законопроекту – і ніяк не могли прийняти.

Хочу сказати, що і Комітет з питань правової політики також розглядав цей законопроект двічі, оскільки уряд, який іде у відставку, відкликає законопроекти, які вже розглянуті комітетом.

Вважаю, що треба приймати його в першому читанні. Дуже багато буде поправок, оскільки навіть у висновках комітету, Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, у зауваженнях експертного середовища ми бачимо багато питань, які треба доопрацьовувати, зокрема, щодо визначення конфіденційності, підготовки медіаторів, реєстру медіаторів, внесення змін до процесуальних кодексів. Але найголовніше, що я хочу сказати (Андріє Євгеновичу, до вас звертаюся і також до головуючого. Будь ласка, Руслане Олексійовичу, послушайте): немає сенсу зараз застосовувати скорочені строки на подачу поправок. Будь ласка, не ставте цього на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже Анатолійовичу, ще раз підкреслюю, я не можу не поставити, якщо буде така пропозиція. Ви маєте право не голосувати за це. Але я абсолютно підтримую вашу позицію, що спішки тут немає. Це надзвичайно важливий законодавчий акт, і нам потрібно серйозно і виважено підійти до його структури. Тому що ми зараз фактично запроваджуємо модель, яка дасть можливість розгрузити правосуддя і розширить права для громадян України щодо справедливих рішень по їх спорах. Я цілком погоджуюся з вами. Але якщо така пропозиція буде, я не можу її не поставити. А цієї пропозиції, як мені говорить голова комітету, немає.

Шановні колеги, усі готові? Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про медіацію» ([№ 3504](#)) за основу. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 339.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас залишилося 8 хвилин. Я хотів би звернутися до Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розглянути додатково одне питання – доручення буде направлено вам під час сьогоднішнього засідання комітету. Дякую.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо запровадження електронної форми виконавчого документа» ([№ 3707](#)).

Можемо голосувати? Давайте голосувати за основу та в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо запровадження електронної форми виконавчого документа» (№ 3707) за основу. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 339.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування питання про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо запровадження електронної форми виконавчого документа» ([№ 3707](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Готові голосувати? Там один рядок, колеги! (*Шум у залі*). Ні, з процедури під час голосування немає. Голосуємо.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

З процедури, а не з мотивів. Лубінець, 1 хвилина.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановні колеги, я розумію, що це технічний законопроект, але звертаю вашу увагу, чому депутатська група «Партія «За майбутнє» виступала проти прийняття його за основу та в цілому. Читаю: висновок комітету відсутній, висновок ГНЕУ – відсутній. І ви виносите цей законопроект в зал і ставите його зразу на голосування за основу та в цілому. Якщо ви не читаете законопроекти, я вкотре закликаю, то читайте принаймні висновок ГНЕУ. А коли навіть його немає, ви зразу за це і голосуєте. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури Костін Андрій Євгенович. Будь ласка.

КОСТІН А.Є. Шановні колеги, є висновок комітету, і в цьому висновку враховані зауваження Головного науково-експертного управління. Тому цей законопроект ми приймаємо в редакції комітету, яка була підтримана одностайно на засіданні комітету. Тому ніякої тут зради немає, усе ми вирішили правильно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас залишилося 3 хвилини, думаю, що немає сенсу розглядати ще один законопроект. Правильно?

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.